

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ 2017
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΣΟΥΗΔΙΑΣ

Στοκχόλμη, Ιούνιος 2018

Συντάκτες :
Παντελής Γιαννούλης, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Μαρία Κουμουτσάκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Πίνακας Περιεχομένων	Σελίδα
1. Οικονομία Σουηδίας	3
1.1. Επισκόπηση	3
1.1.1 Δομή	3
1.1.2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη	4
1.1.3. Εξωτερικό Εμπόριο	6
1.1.3.1. Εμπόριο Αγαθών	7
1.1.3.2. Εμπόριο Υπηρεσιών	14
1.1.4. Επενδύσεις	20
1.2. Οικονομικές Προβλέψεις 2018	21
1.3. Οικονομικές Σχέσεις Σουηδίας	22
1.3.1. Σουηδία - Π.Ο.Ε.	22
1.3.2. Σουηδία - Ευρωπαϊκή Ένωση	23
1.3.3. Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις	24
1.3.4. Συμμετοχή σε διεθνή φόρα & ομάδες χωρών	24
2. Οικονομικές Σχέσεις Σουηδίας - Ελλάδα	25
2.1. Διμερές Εμπόριο	25
2.2. Στοιχεία Αγοράς - Καταναλωτικές Συνήθειες- Εντοπισμός Ελληνικών Προϊόντων με προοπτικές αύξησης των εξαγωγών	30
2.3. Επενδύσεις	34
2.4. Τουρισμός	35
2.5. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας	35
2.6. Προτάσεις Εξειδικευμένων Δράσεων Ενίσχυσης Παρουσίας	36
3. Γενικά στοιχεία σουηδικής αγοράς	37
3.1. Πρακτικές Επιχειρηματικής Επικοινωνίας	39
3.2. Δίκτυα Διανομής	40
3.3. Δομή Λιανεμπορίου	41
3.4. <i>Επισημάνσεις - Συμπεράσματα</i>	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV : ΚΛΑΔΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	45

1. Οικονομία Σουηδίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας Σουηδίας

Το Βασίλειο της Σουηδίας, με πληθυσμό σχεδόν 10 εκ.κατοίκους, αποτελεί την πολυπληθέστερη από τις Σκανδιναβικές Χώρες και παράλληλα την τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα της ΕΕ. Η μικρή, ανοικτή και ανταγωνιστική οικονομία της Σουηδίας συνέχισε να αναπτύσσεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς και κατά το 2017. Επιτυγχάνει αξιοζήλευτο βιοτικό επίπεδο συνδυάζοντας τον καπιταλισμό της ελεύθερης αγοράς με το σημαντικό επίπεδο κοινωνικών παροχών. Καθώς οι εξαγωγές αποτελούν βασικό πυλώνα ανάπτυξης της σουηδικής οικονομίας, η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη ενίσχυσε τις σουηδικές εξαγωγές, συμβάλλοντας στην τόνωση της οικονομίας.

Σύμφωνα με την πρόσφατα (30.10.2017) δημοσιευθείσα ετήσια έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας "Doing Business 2018- Reforming to Create Jobs", στην οποία εξετάζονται 190 οικονομίες παγκόσμια όσον αφορά στο περιβάλλον/"ευκολία" δραστηριοποίησης επιχειρήσεων στο έδαφός τους, η Σουηδία κατατάσσεται στην 10η θέση. Παράλληλα η Σουηδία είναι χώρα πρωτοπόρος στην ανακύκλωση απορριμμάτων, το 66% του συνόλου της παραγόμενης ενέργειας προέρχεται από ΑΠΕ (υδροηλεκτρική, γεωθερμική και βιομάζα), ενώ η Σουηδία παραμένει επίσης πρωτοπόρος και στον τομέα της καινοτομίας μεταξύ όλων των Κ-Μ της ΕΕ (Innovation Union Scoreboard 2017) αλλά και στις ψηφιακές τεχνολογίες (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, start ups, δίκτυα κινητής 5G κλπ).

Ωστόσο η σουηδική οικονομία αντιμετωπίζει και προκλήσεις που συνδέονται με τους κινδύνους που προέρχονται από τα υψηλά επίπεδα ιδιωτικού χρέους και την δυσλειτουργία της αγοράς κατοικίας.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η σύνθεση του ΑΕΠ ανά τομέα προέλευσης για το 2017 αποτιμάται ως εξής : οι Υπηρεσίες αποτελούν το 65,4 % , η Βιομηχανία το 33% και η Γεωργία το 1,6 % (CIA World Factbook).

Η Σουηδία διαθέτει ισχυρό τομέα υπηρεσιών, στον οποίο απασχολείται άνω του 1/3 του εργατικού δυναμικού, τομέας που αναπτύσσεται ταχύτατα και πρωτοπορεί διεθνώς σε πολλούς κλάδους που σχετίζονται ιδιαίτερα με Υπηρεσίες Τεχνολογικών Πληροφορικής και Επικοινωνιών(π.χ. υπηρεσίες Skype και Spotify), Φαρμακευτικής και Ιατρικής.

Την βάση της βιομηχανίας αποτελούν οι τομείς της ξυλείας, υδροηλεκτρικής ενέργειας, σιδηρομεταλλευμάτων και ορυκτών πόρων. Οι κυριότερες βιομηχανίες είναι των μηχανοκίνητων οχημάτων, τηλεπικοινωνιών, φαρμακευτικών και χημικών προϊόντων, βιομηχανικών μηχανημάτων, ειδών σπιτιού και ηλεκτρικών συσκευών, δασοκομίας, βιομηχανίες εξόρυξης, σιδήρου και χάλυβα, οι οποίες επιτυγχάνουν εξαιρετικά ισχυρές εξαγωγές. Ενδεικτικές εταιρείες, ανταγωνιστικές διεθνώς, αναφέρονται οι : Volvo, Ericsson, ASEA/ABB, Astra Zeneca, SKF, Alfa Laval, AGA, Dyno Nobel, IKEA κλπ.

Ως προς την Γεωργία, λιγότερο από 10% αποτελεί καλλιεργήσιμη γη, ενώ παράγονται κυρίως κριθάρι, βρώμη, σιτάρι και ζαχαρότευτλα. Η κτηνοτροφία (παραγωγή γάλακτος και κρέατος) αποτελεί επίσης σημαντική πτυχή της οικονομίας .

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Σουηδίας

	2013	2014	2015	2016	2017
Ονομαστικό ΑΕΠ (σε εκατ. Ευρώ)	435.752,1	432.691,1	449.014,8	465.186,2	477.383,0
Μεταβολή (πραγματικού) ΑΕΠ	1,2%	2,6%	4,5%	3,2%	2,7%*
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	45.400	44.600	45.800	46.800	47.400
Ανεργία	8%	7,9%	7,4%	6,9%	6,7%
Πληθωρισμός (HICP)	0,4%	0,2%	0,7%	1,1%	1,9%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-1,4%	-1,6%	0,2%	1,2%	1,3%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	40,7%	45,5%	44,2%	42,1%	40,6%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	5,2%	4,5%	4,5%	4,2%	3,2%
Συναλλαγματική ισοτιμία SEK ανά Ευρώ (μέση ετήσια)	8,6515	9,0985	9,3535	9,4689	9,6351
Βασικό επιτόκιο (δανεισμού)	1,744%	1,2129%	0,4974%	0,2684%	0,25%
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (εκατ. δολάρια)				51.572	53.463

Πηγές: Eurostat, Riksbank (συν. Διαθέσ.), Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ισοτιμία)

Η Σουηδία κατατάσσεται στην 7^η θέση μεταξύ των Κ-Μ της ΕΕ, με βάση το μέγεθος του ονομαστικού ΑΕΠ και 5^η με βάση το μέγεθος του κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε ισχυρή και για το 2017, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 3,2% το 2016 και κατά 2,7% το 2017, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το ποσοστό ανεργίας 6,7% για το 2017 είναι χαμηλότερο από το μέσο όρο 7,5% της ΕΕ. Παρά το γενικά υψηλό επίπεδο απασχόλησης, αποτελεί πρόκληση η ένταξη των ανειδίκευτων μεταναστών στην αγορά εργασίας, ενώ η Σουηδία επισημαίνει έλλειψη εργατικού δυναμικού σε τομείς όπως : Κατασκευές, Εκπαίδευση, Υγεία, Μηχανική και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Παρά το γεγονός ότι κατά το 2017 οι υψηλότερες τιμές εισαγωγής, εν μέρει και λόγω της υποτίμησης της σουηδικής κορώνας και η αύξηση των τιμών της ενέργειας ωθούσαν τον πληθωρισμό πάνω από το 2%, ωστόσο στο τέλος του 2017, ο ονομαστικός πληθωρισμός κατέληξε στο 1,9%. Η Σουηδική Κεντρική Τράπεζα (Riksbank) συνέχισε την ευνοϊκή νομισματική πολιτική, διατηρώντας αρνητικό το επιτόκιο επαναγοράς στο επίπεδο του -0,5% , προκειμένου να κρατήσει τον πληθωρισμό πλησίον του στόχου του 2%. Η Riksbank παρακολουθεί τις αποπληθωριστικές πιέσεις και αναμένεται να διατηρήσει την επεκτατική νομισματική πολιτική και το 2018, παρά την υποτίμηση της κορώνας.

Πάγια πολιτική της Κεντρικής Τράπεζας είναι η διατήρηση μιας ανταγωνιστικής σουηδικής κορώνας, ώστε να υποστηρίζεται η εξωστρέφεια της σουηδικής οικονομίας. Ωστόσο, η σουηδική

Κορώνα αντιμετωπίζει το τελευταίο διάστημα σημαντική υποτίμηση έναντι του Ευρώ και του Δολαρίου, στα επίπεδα της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009. Η πτώση της Κορώνας αποδίδεται, από τους διεθνείς αναλυτές στην σύμπτωση εγχώριων και διεθνών παραγόντων. Όσον αφορά στον εγχώριο παράγοντα, πάγιο θέμα αποτελεί η αστάθεια και οι κίνδυνοι από την αγορά ακινήτων, ενώ όσον αφορά στο διεθνή παράγοντα –στον οποίο κυρίως οφείλεται η συνεχιζόμενη υποτίμηση- ο αυξανόμενος κίνδυνος είναι ότι η πρόσφατη επιβολή δασμών άνθρακα και χάλυβα από τις Η.Π.Α., θα επηρεάσει ιδιαίτερα αρνητικά (και) τη Σουηδία -μία από τις πιο ανοικτές οικονομίες στο διεθνές εμπόριο - καθώς τα εξαγόμενα προϊόντα των ομάδων CN-72, 73 και 76 (χάλυβας, αλουμίνιο) προς τις ΗΠΑ (στοιχεία Σ/Στατιστικής Αρχής), έφθασαν κατά το 2017, στα περίπου 700 εκ.Ευρώ, αντιπροσωπεύοντας ποσοστά μεταξύ 4-8% στις συνολικές σουηδικές εξαγωγές.

Τα Δημόσια Οικονομικά της Σουηδίας χαρακτηρίζονται ως υγιή, καθώς η Γενική Κυβέρνηση καταγράφει πλεόνασμα της τάξεως του 1,3%, ένα από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Το ποσοστό του χρέους προς το ΑΕΠ στο επίπεδο του 40% είναι επίσης από τα χαμηλότερα στη ΕΕ -όπου ο μέσος όρος κυμαίνεται περίπου στο 82%- Το ποσοστό του χρέους αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω το 2019, καθώς το σχέδιο του προϋπολογισμού του 2018 περιλαμβάνει μέτρα που ενισχύουν την δημοσιονομική ευρωστία και τη συνετή δημοσιονομική πολιτική.

Η Σουηδία απολαμβάνει πλεόνασμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 3,2% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχεδόν το 40% αποδίδεται στις εμπορικές δραστηριότητες, δηλαδή στις πολυεθνικές επιχειρήσεις που έχουν μεταφέρει την παραγωγή τους στο εξωτερικό (για να κερδίσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα), αλλά διατηρούν την έδρα τους, την έρευνα και την ανάπτυξη και άλλες βασικές λειτουργίες και περιουσιακά στοιχεία στη Σουηδία. Το πλεόνασμα αντικατοπτρίζει επίσης την υψηλή αποταμίευση των νοικοκυριών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Riksbank, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα αποτελούνται κατά κύριο λόγο από τίτλους που εκδίδονται σε δολάρια ΗΠΑ και σε ευρώ, καθώς αυτά είναι τα σημαντικότερα νομίσματα όταν πρόκειται για την παροχή ρευστότητας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα κατά τη διάρκεια μιας κρίσης. Ωστόσο, για να καταναείμει τους κινδύνους, η Riksbank διαθέτει ένα μικρό μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος σε λίρες Αγγλίας (GBP), Αυστραλιανά δολάρια (AUD) και Καναδικά δολάρια (CAD), καθώς και σε νορβηγικές κορώνες (NOC). Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η αγοραία αξία του αποθεματικού σε ξένο νόμισμα ανήλθε σε 438,6 δισεκατομμύρια SEK.

Παρά τα θετικά οικονομικά μεγέθη και υγιή δημόσια οικονομικά η Σουηδία εξακολουθεί να έχει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα ιδιωτικού χρέους στην ΕΕ, κοντά στο 190% του ΑΕΠ στα τέλη του 2016. Το υψηλό ιδιωτικό χρέος αυξάνει την ευπάθεια της χώρας σε μακροοικονομικούς κινδύνους. Το χρέος των νοικοκυριών αποτελεί ιδιαίτερο πρόβλημα και ανερχόταν στο 182% του διαθέσιμου εισοδήματος και στο 86% του ΑΕΠ στα τέλη του 2016. Συνδέεται κυρίως με τα δάνεια των νοικοκυριών για αγορά στέγης, τη στιγμή που εδώ και πολλές δεκαετίες υφίστανται δυσλειτουργίες στην αγορά κατοικίας, έλλειψη διαθέσιμων κατοικιών και δυσανάλογη αύξηση των τιμών.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Το 2017 αποτέλεσε μια σχετικά καλή χρονιά για το εξωτερικό εμπόριο αγαθών της Σουηδίας, παρά το γεγονός ότι καταγράφει έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, δεδομένου ότι αυτό συρρικνώθηκε περίπου κατά 50% σε σχέση με το 2016. Κατά το 2017 οι σουηδικές εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά περίπου 10% ενώ οι εισαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά περίπου 9% σε σύγκριση με το 2016.

Το ισοζύγιο υπηρεσιών είναι σταθερά πλεονασματικό τα τελευταία πέντε χρόνια αν και το 2017 η αξία του, περίπου 50 δις. κορώνες, μειώθηκε κατά το ήμισυ σε σχέση με το 2016. Για το 2017 οι εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν ελαφρά μόλις κατά 1% ενώ οι εισαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά περίπου 10% σε σύγκριση με το 2016.

Πίνακας 2α: Εξωτερικό εμπόριο Σουηδίας (σε εκ. SEK)

	2013	2014	2015	2016	2017
Εξαγωγές αγαθών	1.090.800	1.127.000	1.180.600	1.192.700	1.306.500
Εισαγωγές αγαθών	1.045.900	1.111.000	1.166.800	1.207.400	1.313.900
Εμπορικό ισοζύγιο	44.900	16.000	13.800	-14.700	-7.400
Εξαγωγές υπηρεσιών	483.825	527.589	613.120	623.274	630.178
Εισαγωγές υπηρεσιών	417.870	474.577	520.019	528.909	579.724
Ισοζύγιο υπηρεσιών	65.955	53.012	93.101	94.365	50.454

Πηγή: Statistics Sweden

Πίνακας 3β: Εξωτερικό εμπόριο Σουηδίας : Προσέγγιση σε εκ.ευρώ

	2013	2014	2015	2016	2017
Εξαγωγές αγαθών	126.082	123.867	126.220	125.960	135.598
Εισαγωγές αγαθών	120.892	122.108	124.745	127.512	136.366
Εμπορικό ισοζύγιο	5.190	1.759	1.475	-1.552	-768
Εξαγωγές υπηρεσιών	55.924	57.986	65.550	65.823	65.404
Εισαγωγές υπηρεσιών	48.300	52.160	55.596	55.857	60.168
Ισοζύγιο υπηρεσιών	7.624	5.826	9.954	9.966	5.236

Πηγή : Statistics Sweden, για την προσέγγιση σε ευρώ χρησιμοποιήθηκε η μέση ετήσια συναλλαγματική ισοτιμία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (βλ. Πίνακα 1)

Αξιοσημείωτο είναι ότι η αξία του ισοζυγίου υπηρεσιών έχει ξεπεράσει την αξία του ισοζυγίου αγαθών κατά την τελευταία πενταετία.

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Από τα στατιστικά στοιχεία των κυριότερων εμπορεύσιμων αγαθών, διαφαίνεται ότι η Σουηδία εμφανίζει το πρότυπο του ενδο-βιομηχανικού εμπορίου, καθώς οι κατηγορίες των κυριότερων εξαγόμενων προϊόντων είναι οι ίδιες με αυτές των εισαγόμενων προϊόντων.

Πίνακας 4: Εξαγωγές αγαθών Σουηδίας

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε χιλ. SEK)	% στο σύνολο	Αξία (σε χιλ. SEK)	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
84. ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	194.651.074	16,32 %	213.144.501	16,3 2%	9,5%
87. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	159.008.978	13,33 %	185.924.985	14,2 3%	16,9%
85. ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ & ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Η΄ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ & ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ & ΜΕΡΗ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	125.083.990	10,49 %	125.569.629	9,6%	0,4%
27. ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ & ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	67.541.936	5,66%	84.368.945	6,5%	24,9%
48. ΧΑΡΤΙ & ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	71.069.136	5,96%	73.726.214	5,6%	3,7%
30. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	61.550.408	5,16%	67.627.645	5,2%	9,9%
72. ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	48.069.275	4,03%	58.381.648	4,5%	21,5%
39. ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ &	43.174.784	3,62%	46.958.197	3,6%	8,8%

ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ					
44. ΕΥΛΕΙΑ, ΕΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΥΛΟ	32.453.222	2,72%	35.291.492	2,7%	8,7%
03. ΨΑΡΙΑ & ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ & ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	36.959.485	3,10%	34.599.315	2,6%	-6,4%
90. ΟΡΓΑΝΑ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ Η΄ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Η΄ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	34.092.428	2,86%	34.206.649	2,6%	0,3%
26. ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ & ΤΕΦΡΕΣ	18.556.081	1,56%	26.085.818	2,0%	40,6%
94. ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ & ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ & ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	22.261.108	1,87%	23.568.645	1,8%	5,9%
73. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Η΄ ΧΑΛΥΒΑ	21.912.170	1,84%	22.566.041	1,7%	3,0%
47. ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΕΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η΄ ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	18.193.804	1,53%	19.392.914	1,5%	6,6%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 15 ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ	954.577.879	80,04 %	1.051.412.638	80,5 %	10,1%
ΣΥΝΟΛΟ	1.192.556.446		1.306.404.895		9,6%

Πηγές: Statistics Sweden

Όσον αφορά τις εξαγωγές, αυξήθηκαν συνολικά κατά 9,6% το 2017 σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Την μεγαλύτερη αύξηση κατά 40,6% καταγράφει η κατηγορία «μεταλλεύματα, σκουριές και

τέφρες» και ακολουθούν τα ορυκτά καύσιμα (αύξηση κατά 25%), ο χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας (αύξηση κατά 21,45%) και τα οχήματα χερσαίων μεταφορών (αύξηση κατά 17%). Η μόνη κατηγορία που παρουσιάζεται πτώση είναι οι εξαγωγές ψαριών κατά 6,4%. Σημειώνεται επίσης ότι οι πέντε πρώτες κατηγορίες ως προς την αξία των εξαγομένων για το 2017 συγκεντρώνουν το ήμισυ της αξίας των συνολικών εξαγωγών.

Από τον Πίνακα 4, είναι εμφανές ότι για το 2017 καταγράφεται αύξηση επίσης κατά 9,4% στα 20 κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα που συνθέτουν περίπου το 80% της αξίας των συνολικών εισαγωγών της Σουηδίας. Επισημαίνεται επίσης ότι στις πέντε πρώτες κατηγορίες συγκεντρώνεται το 50% της συνολικής αξίας των εισαγωγών για το 2017, οι οποίες είναι κυρίως βιομηχανικά προϊόντα και ορυκτά καύσιμα.

Παρατηρούμε αξιοσημείωτη αύξηση των εισαγωγών σίδηρου και χάλυβα κατά 26% καθώς και των τεχνουργημάτων σιδήρου και χάλυβα κατά 19%, των ορυκτών καυσίμων κατά 23% και των προϊόντων αργίλιου κατά 16,25%.

Ως προς την κατηγορία τροφίμων και ποτών, στα κυριότερα εισαγόμενα εντάσσονται τα ιχθυηρά προϊόντα- η μόνη κατηγορία που εμφανίζει μείωση στις εισαγωγές κατά 6%- και τα αλκοολούχα ποτά, όπου σημειώθηκε οριακή αύξηση κατά 3,5% το 2017 σε σχέση με το 2016.

Πίνακας 5: Εισαγωγές αγαθών Σουηδίας

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (Χιλ. SEK)	% στο σύνολο	Αξία (Χιλ. SEK)	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
84. ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	159.006.689	13,1 %	175.590.474	13,4 %	10,4%
87. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ & ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	152.304.967	12,61 %	165.365.301	12,6 %	8,6%
85. ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ & ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ & ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ & ΜΕΡΗ &	154.182.288	12,7 %	157.605.209	12,0 %	2,2%

ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ					
27. ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ & ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	107.638.453	8,9%	132.389.289	10,0 %	23,0%
39. ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	44.673.092	3,7%	49.056.102	3,7%	9,8%
72. ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	32.724.831	2,7%	41.255.055	3,1%	26,0%
03. ΨΑΡΙΑ & ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ & ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	41.705.591	3,4%	39.385.398	3,0%	-5,5%
30. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	36.973.792	3,0%	37.374.538	2,8%	1,0%
90. ΟΡΓΑΝΑ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ Η΄ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Η΄ΣΥΣΚΕΥΩΝ	33.425.084	2,7%	35.660.021	2,7%	6,7%
73. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Η΄ ΧΑΛΥΒΑ	26.975.709	2,2%	32.034.321	2,4%	18,7%
94. ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ & ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ & ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	28.973.538	2,4%	31.853.514	2,4%	9,9%
62. ΕΝΔΥΜΑΤΑ & ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	19.912.176	1,6%	20.282.182	1,5%	1,8%
29. ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	16.845.779	1,4%	18.898.261	1,44 %	12,1%
61. ΕΝΔΥΜΑΤΑ &	17.976.982	1,5%	18.466.492	1,4%	2,7%

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΠΛΕΚΤΑ					
44. ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	15.783.462	1,3%	17.297.931	1,3%	9,6%
40. ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	15.065.057	1,2%	16.915.731	1,3%	12,3%
76. ΑΡΓΙΛΙΟ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	13.000.685	1,0%	15.113.766	1,1%	16,2%
48. ΧΑΡΤΙ & ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	13.985.179	1,1%	14.948.170	1,1%	6,9%
38. ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	13.220.751	1,1%	14.581.238	1,1%	10,3%
22. ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ & ΞΙΔΙ	13.274.269	1,1%	13.738.068	1,0%	3,5%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 20 ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ	957.648.374	79,3%	1.047.811.061	79,7%	9,4%
ΣΥΝΟΛΟ	1.207.568.504		1.313.876.953		

Πηγές: Statistics Sweden

Πίνακας 6α: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Σουηδίας & η θέση της Ελλάδας (2017) –(Εάν η ΕΕ -28 ληφθεί ως σύνολο)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΕΕ-28	772.711.314	59,15%	9,58%
2	Νορβηγία	133.326.261	10,21%	7,64%
3	ΉΠΑ	90.006.576	6,89%	3,45%
4	Κίνα	58.505.525	4,48%	27,30%
5	Ιαπωνία	19.533.914	1,50%	9,02%
6	Ρωσία	18.737.824	1,43%	27,92%
7	Αυστραλία	15.065.701	1,15%	15,46%
8	Ελβετία	14.183.108	1,09%	-1,11%
9	Τουρκία	14.050.464	1,08%	18,86%
10	Ν.Κορέα	12.227.087	0,94%	1,46%
11	Ινδία	11.434.041	0,88%	28,17%
26	Ελλάδα	3.782.055	0,29%	

Πηγές: Statistics Sweden

Από τον Πίνακα 5α είναι εμφανές ότι στην ΕΕ-28 κατευθύνεται το 60% των εξαγωγών της Σουηδίας για το 2017, όπου καταγράφεται άνοδος κατά 10%. Η Νορβηγία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος προορισμός εξαγωγών της Σουηδίας και ακολουθούν οι ΗΠΑ. Η μεγαλύτερη αύξηση εξαγωγών καταγράφεται προς Ρωσία κατά 28% και προς Κίνα κατά 27%, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι οι εξαγωγές της Σουηδίας προς Ινδία αυξήθηκαν κατά 28%. Μικρή μείωση καταγράφηκε μόνο στις εξαγωγές προς Ελβετία.

Πίνακας 5β: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Σουηδίας & η θέση της Ελλάδας (2017) – (Εάν οι Χώρες ΕΕ- 28 ληφθούν ξεχωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Γερμανία	142.935.976	10,94%	14,05%
2	Νορβηγία	133.326.261	10,20%	7,64%
3	Φινλανδία	90.306.677	6,91%	11,58%
4	ΗΠΑ	90.006.576	6,89%	3,45%
5	Δανία	89.530.246	6,85%	7,45%
6	Η.Β.	81.286.051	6,22%	13,04%
7	Ολλανδία	71.193.483	5,44%	10,61%
8	Κίνα	58.505.525	4,48%	27,30%
9	Βέλγιο	57.170.979	4,37%	2,82%
10	Γαλλία	54.806.857	4,19%	4,13%
43	Ελλάδα	3.782.055	0,29%	12,81%

Πηγές: Statistics Sweden

Μεταξύ των χωρών της ΕΕ, οι εξαγωγές προς Γερμανία αυξήθηκαν κατά 14%, προς Η.Β κατά 13% και προς Φινλανδία κατά 12%, όπως επίσης και οι εξαγωγές προς Ελλάδα κατά 12,8%. Ωστόσο από το μερίδιο των εισαγωγών της Ελλάδας από Σουηδία και την θέση της χώρας μας στην κατάταξη, διαφαίνεται ότι δεν αποτελεί σχετικά σημαντικό προορισμό για τα προϊόντα της Σουηδίας.

Πίνακας 6α: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Σουηδίας & η θέση της Ελλάδας (2017)/ Εάν η ΕΕ -28 ληφθεί ως σύνολο)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΕΕ-28	940.397.147	71,5%	8,6%
2	Νορβηγία	106.659.840	8,1%	6,8%
3	Κίνα	59.616.670	4,5%	6,8%
4	Ρωσία	37.346.995	2,8%	17,6%

5	ΉΠΑ	31.244.277	2,3%	-2,8%
6	Τουρκία	12.508.312	0,9%	14,8%
7	Ιαπωνία	10.801.808	0,8%	-5,4%
8	Νιγηρία	10.295.452	0,7%	81,5%
9	Ελβετία	10.250.560	0,7%	8,1%
10	Βιετνάμ	9.729.148	0,7%	13,8%
.. 23	Ελλάδα	1.569.810	0,1%	10,6%

Πηγή : Statistics Sweden

Οι εισαγωγές της Σουηδίας από τις χώρες ΕΕ-28, από όπου προμηθεύτηκε το 72% των εισαγωγών της για το 2017 αυξήθηκαν περίπου κατά 9%. Σημαντικότεροι προμηθευτές εκτός ΕΕ-28 είναι η Νορβηγία, η Κίνα, με αύξηση των εισαγωγών κατά 7%, η Ρωσία με (αύξηση εισαγωγών 18%) και οι Η.Π.Α., όπου σημειώνεται μικρή μείωση των εισαγωγών της Σουηδίας.

**Πίνακας 6β: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Σουηδίας & η θέση της Ελλάδας (2017)/
Εάν οι Χώρες ΕΕ- 28 ληφθούν ξεχωριστά)**

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Γερμανία	247.169.312	18,8%	8,7%
2	Ολλανδία	117.263.890	8,9%	12,6%
3	Νορβηγία	106.659.840	8,1%	6,7%
4	Δανία	94.779.864	7,2%	3,2%
5	Η.Β.	67.701.260	5,1%	8,4%
6	Βέλγιο	64.598.365	4,9%	12,8%
7	Φινλανδία	61.804.463	4,7%	12,6%
8	Κίνα	59.616.670	4,5%	6,8%
9	Γαλλία	51.611.224	3,9%	4,9%
10	Πολωνία	51.118.086	3,8%	14,9%
.. 48	Ελλάδα	1.569.810	0,1%	10,6%

Πηγή : Statistics Sweden

Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση των εισαγωγών της Σουηδίας από την Νιγηρία κατά 82%. Συναφώς επισημαίνουμε ότι η Σουηδία έχει επιδιώξει την ενδυνάμωση εμπορικών και οικονομικών σχέσεων με τη Νιγηρία, με επίσκεψη της Υπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Εμπορίου κα. Ann Linde κατά τον Οκτώβριο 2016. Εξάλλου πολλές από τις ισχυρές πολυεθνικές της Σουηδίας είναι ήδη παρούσες στη Νιγηρία, όπως Ericsson, ABB, Atlas Copco, Tetra Pak, Gulf Agency Company, Flexenclosure, Oriflame και Sandvik.

Σημαντικότεροι προμηθευτές εντός ΕΕ είναι οι Γερμανία, Ολλανδία, Δανία και Η.Β. Τη σημαντικότερη αύξηση στις εισαγωγές σημειώνουν η Πολωνία (15%), το Βέλγιο (12,8%), η Φινλανδία και η Ολλανδία (12,6%). Οι εισαγωγές της Σουηδίας από την Ελλάδα σημείωσαν αξιόλογη αύξηση κατά 10,6%, ωστόσο από την χαμηλή κατάταξη της χώρας μας, καθώς και από

το μικρό μερίδιό της στο σύνολο διαφαίνεται ότι υπάρχουν περεταίρω προοπτικές για την ισχυροποίηση της θέσης μας ως προμηθεύτρια χώρα της Σουηδίας.

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Από τον Πίνακα 7, όπου φαίνονται οι εξαγωγές υπηρεσιών της Σουηδίας, ανά τομέα, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων της Σουηδίας για το 2017 προέρχεται από υπηρεσίες επιχειρηματικές (26%), ταξιδιωτικές (19,2%) τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης (19,3%), ηλεκτρονικών υπολογιστών (16,4%), και μεταφορών (14,9%). Την μεγαλύτερη αύξηση ως προς την αξία εισπράξεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατέγραψαν οι βιομηχανικές υπηρεσίες (38,5%), οι σιδηροδρομικές και λοιπές μεταφορικές υπηρεσίες (31%), οι υπηρεσίες πληροφόρησης (30,4%) και οι ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες (24%).

Οι εισπράξεις από επιχειρηματικές υπηρεσίες, κατέγραψαν μείωση κατά 4,67%, αν και οι εισπράξεις από υπηρεσίες διαχείρισης και δημοσίων σχέσεων υπερδιπλασιάστηκαν και οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών αυξήθηκαν κατά 82,3%. Μεγάλη μείωση στις εισπράξεις παρατηρείται από τις κατασκευαστικές υπηρεσίες κατά 22,7% καθώς και από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά 14%.

Οι συνολικές εισπράξεις της Σουηδίας κατέγραψαν οριακή αύξηση κατά 1%.

Πίνακας 7: Εισπράξεις Σουηδίας

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε δισεκ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Αξία (σε δισεκ. Κορώνες)	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
1. Βιομηχανικές υπηρεσίες	6,5	1,04%	9,0	1,43%	38,4%
2. Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	3,7	0,59%	3,4	0,54%	-8,1%
3. Μεταφορικές υπηρεσίες	87,4	14,02%	93,9	14,90%	7,4%
3.1 Θαλάσσιες μεταφορές	26,6	4,27%	30,1	4,78%	13,1%
3.2 Αεροπορικές μεταφορές	27,3	4,38%	29,7	4,71%	8,7%
3.3 Σιδηροδρομικές μεταφορές	1,6	0,25%	2,1	0,33%	31,2%
3.4 Οδικές μεταφορές	27,2	4,36%	27,3	4,33%	0,3%
3.5 Ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφορών	3,3	0,53%	3,1	0,49%	-6,0%
3.6 Άλλοι τρόποι μεταφοράς	1,3	0,21%	1,7	0,27%	30,7%
4. Ταξιδιωτικές υπηρεσίες	109,1	17,50%	120,9	19,18%	10,8%
5. Κατασκευές	9,7	1,56%	7,5	1,19%	-22,6%
6. Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	5,0	0,80%	6,2	0,98%	24,0%
7. Χρηματοπιστωτικές	39,8	6,38%	34,2	5,43%	-14,0%

υπηρεσίες					
7.1 Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	25,7	4,12%	23,6	3,74%	-8,1%
7.2 FISIM (υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα)	14,2	2,28%	10,6	1,68%	-25,3%
8. Χρεώσεις για τη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας	65,5	10,51%	64,3	10,20%	-1,8%
9. Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	120,4	19,31%	121,7	19,31%	1,0%
9.1 Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες	13,4	2,15%	15,3	2,43%	14,1%
9.2 Υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών	104,8	16,81%	103,5	16,42%	-1,2%
9.3 Υπηρεσίες πληροφόρησης	2,3	0,37%	3,0	0,48%	30,4%
10. Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	169,3	27,16%	161,4	25,61%	-4,6%
10.1 Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης	37,1	5,95%	39,9	6,33%	7,5%
10.2 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών	19,8	3,17%	36,1	5,73%	82,3%
10.2.1 Νομικές	3,2	0,51%	3,2	0,51%	0,0%
10.2.2 Λογιστική και διοίκηση	3,6	0,58%	5,0	0,79%	38,8%
10.2.3 Διαχείριση και PR	13,0	2,08%	27,9	4,43%	114,6%
10.3 Μάρκετινγκ	13,3	2,13%	15,4	2,44%	15,7%
10.4 Τεχνικές, εμπορικές και άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	99,1	15,90%	69,9	11,09%	-29,4%
10.4.1 Αρχιτεκτονικές, μηχανικές και επιστημονικές υπηρεσίες	21,6	3,46%	20,4	3,24%	-5,5%
10.4.2 Γεωργία, μεταλλεία και περιβαλλοντικές υπηρεσίες	1,9	0,30%	1,6	0,25%	-15,7%
10.4.3 Άλλες υπηρεσίες	75,6	12,13%	48,0	7,62%	-36,5%
11. προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	3,7	0,59%	4,3	0,68%	16,2%
12. Κρατικά αγαθά και υπηρεσίες	3,2	0,51%	3,3	0,52%	3,1%
ΣΥΝΟΛΟ	623,3		630,2		1,1%

Πηγές: Statistics Sweden

Πίνακας 8: Πληρωμές Σουηδίας

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε δισεκ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Αξία (σε δισεκ. Κορώνες)	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
1. Κατασκευαστικές υπηρεσίες	6,5	1,23 %	6,9	1,19%	6,1%
2. Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	3,5	0,66 %	4,0	0,69%	14,2%
3. Μεταφορικές υπηρεσίες	88,1	16,66 %	96,4	16,63 %	9,4%
3.1 Θαλάσσιες μεταφορές	20,9	3,95 %	22,8	3,93%	9,0%
3.2 Αεροπορικές μεταφορές	25,7	4,86 %	29,8	5,14%	15,9%
3.3 Σιδηροδρομικές μεταφορές	2,9	0,55 %	3,2	0,55%	10,3%
3.4 Οδικές μεταφορές	35,4	6,69 %	37,0	6,38%	4,5%
3.5 Ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφορών	2,0	0,38 %	2,2	0,38%	10,0%
3.6 Άλλους τρόπους μεταφοράς	1,2	0,23 %	1,3	0,22%	8,3%
4. Ταξιδιωτικές υπηρεσίες	127,5	24,11 %	145,5	25,10 %	14,1%
5. Κατασκευές	13,7	2,59 %	15,0	2,59%	9,5%
6. Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	3,7	0,70 %	5,5	0,95%	48,6%
7. Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	16,3	3,08 %	19,7	3,40%	20,8%
7.1 Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	11,4	2,16 %	16,4	2,83%	43,8%
7.2 FISIM (υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα)	4,9	0,93 %	3,2	0,55%	-34,6%
8. Χρεώσεις για τη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας	28,7	5,43 %	30,2	5,21%	5,2%
9. Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	57,2	10,81 %	64,5	11,13 %	12,7%
9.1 Τηλεπικοινωνιακές	12,5	2,36 %	11,8	2,04%	-5,6%

υπηρεσίες		%			
9.2 Υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών	40,9	7,73 %	49,2	8,49%	20,2%
9.3 Υπηρεσίες πληροφόρησης	3,8	0,72 %	3,5	0,60%	-7,8%
10. Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	177,7	33,60 %	184,7	31,86 %	3,9%
10.1 Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης	54,1	10,23 %	51,2	8,83%	-5,3%
10.2 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών στον τομέα της επαγγελματικής διαχείρισης και της διαχείρισης	23,0	4,35 %	40,7	7,02%	76,9%
10.2.1 Νομικές	2,6	0,49 %	2,4	0,41%	-7,6%
10.2.2 Λογιστική και διοίκηση	3,5	0,66 %	4,9	0,85%	40,0%
10.2.3 Διοίκηση και PR	16,8	3,18 %	33,4	5,76%	98,8%
10.3 Μάρκετινγκ	17,8	3,37 %	20,8	3,59%	16,8%
10.4 Τεχνικές, εμπορικές και άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	82,8	15,66 %	72,0	12,42 %	-13,0%
10.4.1 Αρχιτεκτονικές, μηχανικές και επιστημονικές υπηρεσίες	5,8	1,10 %	9,0	1,55%	55,1%
10.4.2 Γεωργία, μεταλλεία και περιβαλλοντικές υπηρεσίες	1,4	0,26 %	0,8	0,14%	-42,8%
10.4.3 Άλλες υπηρεσίες	75,6	14,29 %	62,2	10,73 %	-17,7%
11. προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	4,0	0,76 %	5,6	0,97%	40,0%
12. Κρατικά αγαθά και υπηρεσίες	2,0	0,38 %	1,8	0,31%	-10,0%
ΣΥΝΟΛΟ	528,9		579,7		9,60%

Παρατηρώντας τον Πίνακα 8 για τις πληρωμές της Σουηδίας στον υπόλοιπο κόσμο, βλέπουμε ότι καταγράφεται αύξηση στην αξία σε σύγκριση με το 2016 κατά 9,6%. Το ισοζύγιο υπηρεσιών παραμένει πλεονασματικό κατά 50,5 δις. Σουηδικές κορώνες.

Όπως και στην περίπτωση των εξαγωγών υπηρεσιών και στις εισαγωγές υπηρεσιών το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες, όπως αναλύονται στον Πίνακα 8. Εν συνεχεία μεγαλύτερο μερίδιο στις πληρωμές υπηρεσιών καταλαμβάνουν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες (25,1%), υπηρεσίες μεταφορών (16,6%) και τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης (11,13%).

Αξιόλογη είναι η άνοδος της αξίας των εισαγωγών συμβουλευτικών υπηρεσιών κατά 77% και των υπηρεσιών διοίκησης και δημοσίων σχέσεων κατά 99%. Την μεγαλύτερη αύξηση ως προς την αξία πληρωμών ανά τομέα για το 2017 σημείωσαν οι υπηρεσίες ασφάλισης και συνταξιοδότησης(48,7%), οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (20,9%), οι υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής (14,3%) και οι μεταφορικές υπηρεσίες (9,4%).

Η μεγαλύτερη μείωση πληρωμών ανά τομέα παρατηρήθηκε για κρατικά αγαθά και υπηρεσίες, καθώς και για υπηρεσίες γεωργίας, μεταλλείων και περιβαλλοντικές.

Γενικά η Σουηδία κατά το 2017 ήταν έντονα πλεονασματική στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών κατά 54,2 δις. SEK, στις εισπράξεις χρέωσης για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας κατά 34,1 δις. SEK, καθώς και στις εισπράξεις για χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά 14,5 SEK. Από την άλλη μεριά, η θέση της Σουηδίας ως καθαρού εισαγωγέα υπηρεσιών ήταν έντονα ελλειμματική για ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά 24,6 δις . SEK, λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες κατά 23,3 δις, SEK, οδικές μεταφορές κατά 9,8 δις. SEK και κατασκευαστικές υπηρεσίες κατά 7,5 δις. SEK.

Πίνακας 97α: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Σουηδίας (2017)- ΕΕ -28 σύνολο

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (εκατ. SEK)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΕΕ-28	335.334	53,21%	5,00%
2	Νορβηγία	91.206	14,47%	0,86%
3	Η.Π.Α.	55.758	8,85%	-4,80%
4	Ελβετία	34.431	5,46%	-10,10%
5	Κίνα	15.825	2,51%	-8,43%
6	Ρωσία	7.149	1,13%	25,44%
7	Ιαπωνία	5.814	0,92%	-8,91%
8	Κορέα	5.079	0,81%	7,95%
9	Καναδάς	4.173	0,66%	-32,81%
10	Ινδία	3.321	0,53%	-17,72%

Πηγές: Statistics Sweden

Πίνακας 9β: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Σουηδίας (2017)- (ΕΕ -28 χωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (εκατ. SEK)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Νορβηγία	91.206	14,47%	0,86%
2	Ην.Βασίλειο	58.974	9,36%	9,91%

3	Η.Π.Α.	55.758	8,85%	-4,80%
4	Φινλανδία	47.565	7,55%	5,12%
5	Δανία	45.860	7,28%	10,24%
6	Γερμανία	41.866	6,64%	4,95%
7	Ελβετία	34.431	5,46%	-10,10%
8	Γαλλία	26.335	4,18%	4,60%
9	Ολλανδία	23.488	3,73%	0,20%
10	Κίνα	15.825	2,51%	-8,43%

Πηγή : Statistics Sweden

Συνολικά οι πωλήσεις υπηρεσιών της Σουηδίας για το 2017 ανήλθαν κατά 5% εντός ΕΕ-28, ενώ μειώθηκαν κατά περίπου 3% προς τις χώρες εκτός ΕΕ-28.

Το 53,2% των εξαγωγών υπηρεσιών της Σουηδίας για το 2017 κατευθύνθηκε εντός χωρών ΕΕ-28. Οι σημαντικότεροι αγοραστές εντός ΕΕ-28 ήταν το Η.Β., η Φινλανδία, η Δανία, η Γερμανία και η Ολλανδία. Η σημαντικότερη χώρα αγοραστής υπηρεσιών της Σουηδίας είναι η Νορβηγία με μερίδιο περίπου 15% επί του συνόλου των σουηδικών εισπράξεων για το 2017. Επίσης σημαντικές είναι οι αγορές υπηρεσιών από Ασία (Κίνα, Ιαπωνία, Κορέα, Ινδία) και από τον Καναδά. Η μεγαλύτερη αύξηση για το 2017 σημειώθηκε στις πωλήσεις υπηρεσιών της Σουηδίας προς την Ρωσία κατά 25,44%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις πωλήσεις υπηρεσιών της Σουηδίας προς τον Καναδά κατά 32,8%.

Πίνακας 10α: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Σουηδίας 2017 (ΕΕ-28 σύνολο)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΕΕ-28	393.805	67,93%	13,47%
2	Η.Π.Α.	61.522	10,61%	2,61%
3	Νορβηγία	42.357	7,31%	11,65%
4	Ελβετία	11.972	2,07%	23,31%
5	Κίνα (Χόνγκ-Κόνγκ)	10.231	1,76%	2,00%
6	Κίνα	9.664	1,67%	-0,34%
7	Ινδία	7.487	1,29%	11,10%
8	Καναδάς	5.729	0,99%	0,23%
9	Ταϊλάνδη	4.703	0,81%	12,86%
10	Ιαπωνία	3.054	0,53%	-59,43%

Πίνακας 10β: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Σουηδίας 2017 (ΕΕ-28 χωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (εκατ. SEK)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
----------	------	----------------------------	--------------	-------------------------------------

1	Η.Β.	70.584	12,18%	13,60%
2	Η.Π.Α.	61.522	10,61%	2,61%
3	Γερμανία	52.604	9,07%	11,74%
4	Δανία	48.067	8,29%	9,62%
5	Νορβηγία	42.357	7,31%	11,65%
6	Φινλανδία	31.833	5,49%	6,92%
7	Ιρλανδία	25.470	4,39%	16,88%
8	Ολλανδία	24.535	4,23%	18,81%
9	Γαλλία	23.901	4,12%	24,52%
10	Ισπανία	15.996	2,76%	14,07%

Πηγές: Statistics Sweden

Συνολικά οι αγορές υπηρεσιών της Σουηδίας από ΕΕ-28 αυξήθηκαν 13,47%, ενώ εκτός ΕΕ-28 αυξήθηκαν οριακά κατά 2,24%. Οι μεγαλύτεροι προμηθευτές υπηρεσιών είναι οι Η.Π.Α., η Νορβηγία, το Χόνγκ- Κόνγκ κ.τ.λ , όπως φαίνεται στον Πίνακα 10α. Από τις χώρες ΕΕ-28 ο σημαντικότερος προμηθευτής υπηρεσιών είναι το Η.Β., η Γερμανία, η Δανία, η Φινλανδία, η Ιρλανδία κ.λ.π. όπως φαίνεται στον Πίνακα 10β.

Για το 2017, η μεγαλύτερη αύξηση στις εισαγωγές υπηρεσιών της Σουηδίας σημειώθηκε από την Γαλλία κατά 24,5% καθώς και από την Ελβετία, ενώ η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις εισαγωγές από Ιαπωνία κατά περίπου 60%.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με την θέση της Ελλάδας ως αγοραστή ή προμηθευτή υπηρεσιών της Σουηδίας. Μόνο εκ των στατιστικών στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος, καταγράφεται ότι η χώρα μας έχει εισπράξεις από την Σουηδία για ταξιδιωτικές υπηρεσίες , ύψους 271,7 εκατ. ευρώ το 2017.

1.1.4 Επενδύσεις

Η αξία των άμεσων επενδύσεων της Σουηδίας στο εξωτερικό ανήλθε σε 3,4 δισεκατομμύρια SEK το 2016, σημειώνοντας αύξηση κατά 8,4 σύγκριση με το 2015.

Οι μεγαλύτερες σουηδικές επενδύσεις κατευθύνθηκαν προς τις Η.Π.Α., την Φινλανδία και την Νορβηγία. Όπως και τα προηγούμενα έτη, τα μεγαλύτερα περιουσιακά στοιχεία στο εξωτερικό ανήκουν σε σουηδικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χρηματοδότηση και την ασφάλιση, καθώς και στις εταιρείες παραγωγής μεταλλικών και μηχανολογικών προϊόντων.

Πίνακας 8: Επενδύσεις από και προς τη Σουηδία (assets σε δις. SEK)

	2013	2014	2015	2016
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	2.545	2.504	2.633	2.725
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	2.833	3.120	3.118	3.379

Πηγές: Statistics Sweden

Από τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία άμεσων επενδύσεων στο εξωτερικό, τα 140 δισεκατομμύρια SEK ελέγχονταν από σουηδικούς φορείς ειδικού σκοπού (Special Purpose Entities -SPEs)¹.

Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι κατά το 2016 η σουηδική κορώνα αποδυναμώθηκε κατά 3% έναντι λοιπών νομισμάτων, ιδίως 5% έναντι του ευρώ και 9% έναντι του δολαρίου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων σε σουηδικές κορώνες των σουηδικών επενδύσεων στο εξωτερικό.

Η αξία των ξένων άμεσων επενδύσεων στη Σουηδία αυξήθηκε κατά 92 δισεκατομμύρια SEK και ανήλθε σε 2,7 δισεκατομμύρια SEK στο τέλος του 2016, σημειώνοντας αύξηση κατά 3,5%.

Η Ολλανδία εξακολουθεί να είναι ο μεγαλύτερος κάτοχος ξένων άμεσων επενδύσεων στη Σουηδία, ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα μεγαλύτερα ξένα κεφάλαια άμεσων επενδύσεων στη Σουηδία αφορούν τα προϊόντα πετρελαίου, τα χημικά προϊόντα, τα φαρμακευτικά προϊόντα, τα προϊόντα καουτσούκ και πλαστικών, καθώς και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες. Μεταξύ των συνολικών άμεσων επενδύσεων στη Σουηδία, 159 δισεκατομμύρια SEK περιλαμβάνουν επενδύσεις σε σουηδικές SPE.

Παράλληλα σημειώνεται ότι, η Σουηδία έχει υπογράψει διμερείς συμφωνίες προώθησης/προστασίας επενδύσεων με 65 χώρες παγκόσμια, τα κείμενα των οποίων μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα των Ηνωμένων Εθνών και στην παραπομπή <http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/202#iiaInnerMenu>.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις 2018

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΕΕ καθώς και του ΟΟΣΑ, αναμένεται μια σταθερή ανάπτυξη της σουηδικής οικονομίας για το 2018. Η πρόσφατη πτώση των τιμών των κατοικιών αναμένεται να επιβραδύνει τις επενδύσεις σε κατοικίες, αλλά το αποτέλεσμα αυτό ενδεχομένως να αντισταθμιστεί εν μέρει από ισχυρότερες προοπτικές για επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό. Η υποτίμηση της σουηδικής κορώνας αναμένεται να υποστηρίξει την αύξηση των εξαγωγών. Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί, χάρη στη συνεχή αύξηση της απασχόλησης και των επιδομάτων από τον προϋπολογισμό του 2018. Παρά την έντονη οικονομική ανάπτυξη και την ευνοϊκή νομισματική πολιτική, ο πληθωρισμός αναμένεται να παραμείνει υποτονικός. Η Riksbank πρόκειται να διατηρήσει ένα αρνητικό επιτόκιο επαναγοράς (repo) το 2018 για να σταθεροποιήσει τον πληθωρισμό γύρω από το 2%. Συνολικά, ο δείκτης HPCI (εναρμονισμένη τιμή καταναλωτή) αναμένεται να αυξηθεί στο 1,8% το 2018 και 1,7% το 2019.

Η ανεργία προβλέπεται να σταθεροποιηθεί στο 6,5% το 2018-2019, καθώς οι εργαζόμενοι με χαμηλή ειδίκευση που είναι δύσκολο να προσληφθούν αποτελούν ένα αυξανόμενο μερίδιο των ατόμων που αναζητούν εργασία στη Σουηδία. Από την άλλη διαπιστώνεται έλλειψη εργατικού

¹ Οι SPE είναι επιχειρήσεις που ελέγχονται αποκλειστικά από το εξωτερικό και, πέρα από την κατοχή περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, έχουν περιορισμένες δραστηριότητες στη Σουηδία. Η ξεχωριστή αναφορά των στοιχείων SPE αποδίδει μια πιο ουσιαστική μέτρηση των εισερχόμενων και εξερχόμενων άμεσων επενδύσεων μιας χώρας, καθιστώντας δυνατή την εξαίρεση των κεφαλαίων που διέρχονται μόνο από την χώρα, στην πορεία τους προς άλλους προορισμούς.

δυναμικού σε τομείς όπως η κατασκευή, η εκπαίδευση, η υγεία, η επιστήμη, η μηχανική και οι ΤΠΕ.

Η Ευρ. Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας του ευρωπαϊκού εξαμήνου επισημαίνει ότι για την ομαλή πρόοδο της σουηδικής οικονομίας απαιτούνται μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς κατοικίας και την ρύθμιση του υψηλού ποσοστού χρέους των νοικοκυριών. Το χρέος των νοικοκυριών αυξήθηκε περαιτέρω το 2016, κατά 6,7% σε ονομαστικές τιμές, υπερβαίνοντας σημαντικά την αύξηση του ΑΕΠ. Η τάση αυτή συνεχίστηκε το 2017, με το χρέος των νοικοκυριών να φτάνει το 184% του ΑΕΠ το Α' τρίμηνο του 2017. Η Riksbank προβλέπει ότι το χρέος των νοικοκυριών θα προσεγγίσει το 190% του διαθέσιμου εισοδήματος μέχρι το 2020. Σύμφωνα με πρόσφατο δελτίο τύπου της Riksbank, το υψηλό και αυξανόμενο χρέος των νοικοκυριών εξακολουθεί να αποτελεί το μεγαλύτερο κίνδυνο για τη σουηδική οικονομία. Η υπερχρέωση έχει αυξηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα και οφείλεται, εν μέρει, στη δυσλειτουργική αγορά κατοικίας και στο ότι το φορολογικό σύστημα δεν έχει σχεδιαστεί σωστά από την άποψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Είναι σημαντικό να συνεχιστούν τα μέτρα για τη μείωση των κινδύνων. Επίσης η Riksbank σημειώνει πως υπάρχουν δομικές ευαισθησίες στο σουηδικό τραπεζικό σύστημα. Τα επίπεδα κεφαλαίου τόσο των τραπεζών όσο και η ικανότητά τους να διαχειρίζονται τους κινδύνους ρευστότητας πρέπει να ενισχυθούν. Η συνεχιζόμενη οικονομική και πολιτική αβεβαιότητα στο εξωτερικό καθιστά ακόμη πιο σημαντική τη διαχείριση των κινδύνων και των τρωτών σημείων του σουηδικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τον Δεκέμβριο του 2017, η Κυβέρνηση ενέκρινε πρόταση της σουηδικής Αρχής να αυξήσει κατά 1 % ετησίως την απαίτηση εξόφλησης των δανείων για νοικοκυριά που δανείζονται περισσότερο από το 450% του ακαθάριστου εισοδήματός τους. Ο νέος κανόνας τέθηκε τον Μάρτιο του 2018. Επιπλέον, από τον Φεβρουάριο 2018 εφαρμόστηκε νομοθεσία για την ενίσχυση του νομικού πλαισίου της αρμόδιας Αρχής, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται με πιο έγκαιρο τρόπο και να χρησιμοποιεί ευρύτερο φάσμα μέτρων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με την αύξηση του χρέους των νοικοκυριών.

1.3 Οικονομικές σχέσεις Σουηδίας

1.3.1 Σουηδία - ΠΟΕ

Η Σουηδία είναι μέλος του ΠΟΕ από την 1η Ιανουαρίου 1995. Μέσω της τελωνειακής ένωσης της ΕΕ και της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, η εμπορική πολιτική σήμερα έχει γίνει κοινή για όλες τις χώρες της ΕΕ, ως εκ τούτου όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πράξη, εκπροσωπούνται από την ΕΕ στον ΠΟΕ. Η Σουηδία συμμετέχει ενεργά και επιδιώκει να επηρεάζει τις θέσεις της ΕΕ στον ΠΟΕ μέσω εσωτερικών διαβουλεύσεων, τόσο στις Βρυξέλλες (ειδικά στη λεγόμενη Επιτροπή εμπορικής πολιτικής) όσο και στη Γενεύη. Με αυτόν τον τρόπο προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι οι δράσεις της ΕΕ συμπίπτουν με τα σουηδικά συμφέροντα.

Ως μικρή και ανταγωνιστική οικονομία, που εξαρτάται από τις εξαγωγές της, η Σουηδία τάσσεται παραδοσιακά υπέρ της υπέρ του ελεύθερου και χωρίς περιορισμούς εμπορίου και υποστηρίζει εν

γένει τις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών που συνάπτει η ΕΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

1.3.2 Σουηδία - Ευρωπαϊκή Ένωση

Με την ένταξη της στην ΕΕ από 1η Ιανουαρίου 1995, η Σουηδία μετέχει πλήρως στην τελωνειακή ένωση και στις ευρωπαϊκές διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τις διάφορες κοινές πολιτικές της ΕΕ. Η Σουηδία αποτελεί μέλος της Schengen από 25 Μαρτίου 2001.

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο η Σουηδία εκπροσωπείται από 20 αντιπροσώπους. Η επίτροπος που όρισε η Σουηδία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η Cecilia Malmström στην οποία ανατέθηκε το χαρτοφυλάκιο του Εμπορίου. Η Σουηδία έχει 12 εκπροσώπους στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και 12 εκπροσώπους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών.

Η Σουηδία εξακολουθεί να παραμένει εκτός της ευρωζώνης, με τα αίτια να οφείλονται κυρίως στην ανησυχία της ότι η ένταξη στην Οικονομική & Νομισματική Ένωση θα μείωνε την κυριαρχία της χώρας στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Τάσσεται εμφανώς υπέρ ενός περιορισμένου προϋπολογισμού για την ΕΕ και επιδιώκει την σημαντική μείωση των αγροτικών ενισχύσεων.

Ως προς τις οικονομικές σχέσεις της Σουηδίας με την ΕΕ το 2016, οι συνολικές δαπάνες της ΕΕ στη Σουηδία είναι 1,712 δισ. Ευρώ (0,36% ως ποσοστό της ΕΕ ως ποσοστό του σουηδικού ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος, αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι 3,32 %). Η συνολική συνεισφορά της Σουηδίας στον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι 3,313 δισ. Ευρώ. Τα ποσά που συνεισφέρει η Σουηδία στον προϋπολογισμό της ΕΕ συμβάλλουν στη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων σε όλες τις χώρες της ΕΕ - π.χ. οδοποιία, επιδότηση ερευνών και προστασία του περιβάλλοντος.

Η Σουηδία είναι συγχρόνως ωφελούμενη από τα Ευρωπαϊκά Διαθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (EFSI) και δικαιούται να λάβει μέχρι και 3,6 δισ. Ευρώ μέχρι το 2020. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017 είχαν εκταμιευτεί σε έργα 2,9 δισ. ευρώ (59% του συνόλου) και επωφελήθηκαν 28.120 εταιρείες, κυρίως στους τομείς διεθνοποίησης, επιχειρηματικής ανάπτυξης και νεοφυούς επιχειρηματικότητας. Η πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου έχει ενισχυθεί και παρέχεται με τη συνδρομή ενός εθνικού ταμείου κεφαλαίου (23,1 εκατ. Ευρώ), οκτώ περιφερειακών ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων (74 εκατ. Ευρώ) και ενός νέου εθνικού "πράσινου ταμείου" για τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (38,7 εκατ. ευρώ). Τα Ταμεία χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη ισχυρού περιβάλλοντος καινοτομίας, δικτύωσης, και προσβασιμότητας σε ερευνητικούς πόρους για τη βιομηχανία.

Η δραστηριότητα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στη Σουηδία αξιολογείται από την Ευρ. Επιτροπή ως ενδεικτική της αξιοποίησης των κεφαλαίων για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών ώστε να γίνουν επιχειρηματίες ή εργαζόμενοι.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSI) η εγκεκριμένη χρηματοδότηση για τη Σουηδία ανέρχεται σε 1,7 δισ. Ευρώ, γεγονός που αναμένεται να προκαλέσει συνολική ιδιωτική και δημόσια επένδυση ύψους 6,3 δισ. Ευρώ. Όσον αφορά τους εγκεκριμένους τομείς δράσεων, η ενέργεια κατατάσσεται στην πρώτη θέση, ακολουθούμενη από

την έρευνα ανάπτυξη και την ψηφιοποίηση. Εκτιμάται ότι περίπου 805 μικρότερες εταιρείες ή νεοσύστατες επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από αυτή την υποστήριξη.

Επίσης η Σουηδία, μέχρι το τέλος του 2017, είχε συνάψει συμφωνίες για 194 εκατ. Ευρώ για έργα στο πλαίσιο του «Connecting Europe Facility».

1.3.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

Η Σουηδία μετέχει ως μέλος της ΕΕ σε όλες τις συμφωνίες περιφερειακών οικονομικών/ τελωνειακών ενώσεων που συνάπτει η ΕΕ.

Επίσης έχει υπογράψει διμερείς συμφωνίες με αρκετές χώρες σε πολλούς διαφορετικούς τομείς ενδιαφέροντος. Οι εν λόγω συμφωνίες είναι διαθέσιμες στην κάτωθι ιστοσελίδα της σουηδικής Κυβέρνησης :

<http://www.regeringen.se/rattsdokument/sveriges-internationella-overenskommelser>

Μεταξύ αυτών σημειώνουμε τη Συμφωνία Συνεργασίας με την Νότιο Αφρική στους τομείς επιστημών, τεχνολογίας και καινοτομίας, τη Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και πρόληψης της φοροδιαφυγής με την Ινδία, τις συμφωνίες για φορολογικές υποθέσεις με τη Ρωσία, την Κίνα, το Αζερμπαϊτζάν και την Αρμενία και πολλές άλλες χώρες.

Οι διμερείς συμφωνίες επενδύσεων που έχει υπογράψει η Σουηδία με άλλες χώρες είναι διαθέσιμες στην κάτωθι ιστοσελίδα της UNCTAD:

<http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/202#iiaInnerMenu>

1.3.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα & ομάδες χωρών

Μεταξύ των Διεθνών Οργανισμών, στους οποίους η Σουηδία συμμετέχει ενεργά, συγκαταλέγονται ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Οργανισμός Γεωργίας και Τροφίμων (FAO), η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO), η UNESCO, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) , ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (ΙΜΟ) και πολλοί άλλοι διεθνείς οργανισμοί.

Σημειώνουμε επίσης την συμμετοχή της χώρας στο Nordic Council, το επίσημο όργανο για την διακοινοβουλευτική συνεργασία μεταξύ της Σουηδίας, Δανίας, Φινλανδίας, Ισλανδίας, Νορβηγίας καθώς και τις περιοχές Νήσοι Faroe, Greenland και Νήσοι Åland.

2. Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος – Σουηδίας

2.1 ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ο όγκος του εμπορικού ισοζυγίου μεταξύ Ελλάδας και Σουηδίας, σημείωσε εντυπωσιακή άνοδο κατά την προηγούμενη πενταετία και έφθασε το 2017 στα 618,6 εκ.Ευρώ, έναντι 439,7 εκ.Ευρώ το 2013 (αύξηση κατά 41%), καθώς τόσο οι εξαγωγές προς τη Σουηδία, όσο και οι εισαγωγές από τη Σουηδία σημειώνουν σημαντική άνοδο.

Αξία σε Ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ από	265.538.808	265.028.094	276.050.233	359.148.763	422.687.090
ΕΞΑΓΩΓΕΣ στη	174.211.719	160.352.092	176.612.092	185.371.438	195.921.402
Σύνολο Εμπορικού Ισοζυγίου	439.750.527	425.380.186	452.662.325	544.520.201	618.608.492
Έλλειμμα Εμπορ. Ισοζυγίου	91.327.089	104.676.002	99.438.141	173.777.325	226.765.688

Όσον αφορά στις ελληνικές εξαγωγές στη Σουηδία, σημειώνουν σταθερή άνοδο σε κάθε έτος της εξεταζόμενης πενταετίας, με αποτέλεσμα από τα 174,2 εκ.Ευρώ του 2013 να φθάσουν στα 195,9 εκ.Ευρώ το 2017 (αύξηση 12,5%), ενώ παράλληλα σημειώνεται ότι η Σουηδία είναι ο 31^{ος} κυριότερος εξαγωγικός προορισμός για τα ελληνικά προϊόντα, και ο 17^{ος} μεταξύ των χωρών Κ-Μ της Ε.Ε..

Όσον αφορά στα εξαγόμενα προϊόντα αυτά είναι :

		2016	2017	Αύξηση/ Μείωση
Κωδ.	Περιγραφή	Ευρώ	Ευρώ	
0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	24.423.530	24.478.760	0,2
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά	17.911.757	22.637.588	26,4
3903	Πολυμερή του στυρολίου σε αρχικές μορφές	10.479.105	12.911.324	23,2
2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα	9.891.339	11.218.033	13,4
3802	Άνθρακες, Φυσικές ορυκτές ύλες ενεργοποιημένες.	9.815.134	10.061.063	2,5
8516	Θερμαντήρες νερού και θερμοσυσσκευές που βυθίζονται στο νερό, ηλεκτρικοί.	7.865.258	8.048.062	2,3

3004	Φάρμακα	6.341.327	6.812.008	7,4
1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του,	4.453.451	5.875.173	31,9
5603	Υφάσματα μη υφασμένα,	2.313.161	4.532.767	96,0
7411	Σωλήνες από χαλκό	2.933.145	4.384.780	49,5
8544	Σύρματα/καλώδια ηλεκτροτεχνικής χρήσης,	4.251.967	4.085.292	-3,9
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	3.516.685	4.004.552	13,9
6210	Ενδύματα από πύλημα	7.142.165	3.107.429	-56,5
2001	Λαχανικά, καρποί και φρούτα παρασκευασμένα	3.214.466	3.030.691	-5,7
8431	Μέρη για τις μηχανές και συσκευές	1.982.251	2.406.219	21,4
8428	Μηχανές και συσκευές για την ανύψωση, τη φόρτωση, την εκφόρτωση ή τη μετακίνηση,	1.366.749	2.236.700	63,7
2106	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	6.129.164	2.151.420	-64,9
6211	Φόρμες αθλητικές, κουστούμια, μαγιό	1.330	2.091.015	157.119
0807	Πεπόνια, καρπούζια,	2.646.400	2.040.605	-22,9
2002	Ντομάτες παρασκευασμένες ή διατηρημένες	2.252.490	2.008.048	-10,9
9405	Συσκευές φωτισμού (ό. συμπ. οι προβολείς) και τα μέρη αυτών, Λάμπες-ρεκλάμες, φωτεινοί πίνακες, φωτεινές επιγραφές	1.835.262	1.930.867	5,2
6104	Κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες,	1.833.743	1.749.422	-4,6
2008	Καρποί και φρούτα παρασκευασμένα	1.928.745	1.803.408	-6,5
1901	Εκχυλίσματα βύνης, καθώς και παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια,	1.483.936	1.765.661	19,0
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	3.875.169	1.658.397	-57,2
2519	Ανθρακικό μαγνήσιο φυσικό μαγνησίτης.	1.735.000	1.553.264	-10,5
2105	Παγωτά, έστω και αν περιέχουν κακάο	1.397.904	1.462.225	4,6
9013	Διατάξεις με υγρούς κρυστάλλους, Λέιζερ	1.198.028	1.441.506	20,3
7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο,	1.465.249	1.386.114	-5,4
0403	Γιαούρτι, βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα	1.184.168	1.349.027	13,9
7324	Είδη υγιεινής και τα μέρη αυτών, από σίδηρο	1.627.457	1.324.382	-18,6
9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική,	1.011.177	1.188.336	17,5

	οδοντιατρική χρήση,			
3304	Προϊόντα ομορφιάς ή φτιασιδώματος (μακιγιάζ)	748.036	1.308.690	75,0
6106	Μπλούζες και πουκάμισα για γυναίκες	1.245.199	1.164.313	-6,5
7607	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο,	2.414.723	975.489	-59,6
1905	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας,	971.764	942.379	-3,0
5601	Βάτες από υφαντικές ύλες	1.056.120	917.045	-13,2
3923	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες.	744.678	894.856	20,2
0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νωπά	343.589	884.720	157,5
3925	Είδη εξοπλισμού για κατασκευές, από πλαστικές ύλες, π.δ.κ.α.	350.401	858.368	145,0
7117	Απομιμήσεις κοσμημάτων	270.947	811.241	199,4
	Σύνολο Ανωτέρω Προϊόντων	157.652.169	165.491.239	5,0
	Ποσοστό Ανωτέρω Προϊόντων στο Σύνολο	85,0	84,5	
	Συνολικές Εξαγωγές	185.371.438	195.921.402	5,7

Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων του παραπάνω πίνακα, προκύπτει ότι στα 41 αναγραφόμενα κυριότερα προϊόντα τα οποία αντιστοιχούν σε αξία στο 85% περίπου των ελληνικών εξαγωγών,

- Τα 15 εξ αυτών ανήκουν στην κατηγορία, Φρέσκα Φρούτα, Γαλακτοκομικά και Παρασκευασμένα τρόφιμα (Σταφύλια, Πεπόνια-Καρπούζια, Εσπεριδοειδή, Βερίκοκα-Κεράσια-Ροδάκινα, Καρποί-Φρούτα βρώσιμα, Τυριά, Γιαούρτια, Παγωτά, Ελαιόλαδο, Λαχανικά παρασκευασμένα, Λαχανικά-Καρποί-Φρούτα Παρασκευασμένα, Ντομάτες Παρασκευασμένες, Διάφορα Παρασκευάσματα Διατροφής, Εκχυλίσματα Βύνης-Παρασκευάσματα Διατροφής από Αλεύρια και Προϊόντα Αρτοποιίας-Ζαχαροπλαστικής.
- Λάδια από Πετρέλαιο, Άνθρακες Ενεργοποιημένοι, Άνθρακικό Μαγνήσιο, Φάρμακα.
- Προϊόντα πλαστικών όπως, Πολυμερή Στυρολίου, Είδη Μεταφοράς-Συσκευασίας, Είδη εξοπλισμού.
- Υφάσματα, Ενδύματα, Κουστούμια-Ταγιέρ, Φόρμες αθλητικές, Μπλούζες και Βάτες.
- Σωλήνες από Χαλκό, Σύρματα-Καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση, Μηχανές-Συσκευές για ανύψωση, Ελάσματα από αργίλιο, Φύλλα και λεπτές ταινίες από αργίλιο, Είδη υγιεινής.
- Προϊόντα Ομορφιάς και Απομιμήσεις κοσμημάτων.

Όσον αφορά στις ελληνικές εισαγωγές από τη Σουηδία, σημειώνουν σημαντική άνοδο, ιδιαίτερα κατά την τελευταία διετία, με αποτέλεσμα από τα 276 εκ.Ευρώ του 2015 να φθάσουν στα 422,7 εκ.Ευρώ το 2017 (αύξηση 59% αντίστοιχα).

Όσον αφορά στα εισαγόμενα προϊόντα αυτά είναι :

				Αύξηση
	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	2016	2017	Μείωση
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά	58.296.296	114.748.411	96,8
3004	Φάρμακα	38.763.901	34.686.294	-10,5
8703	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα	26.433.866	26.106.572	-1,2
8517	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία,	14.684.012	19.058.486	29,8
4802	Χαρτί και χαρτόνια, χωρίς επίχριση ή επάλειψη,	12.573.636	12.114.737	-3,6
4804	Χαρτί και χαρτόνια κραφτ,	9.780.457	11.501.513	17,6
0305	Ψάρια, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη	8.932.109	9.964.880	11,6
4407	Ξυλεία πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος,	8.925.699	8.397.704	-5,9
4810	Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη	8.680.242	7.508.930	-13,5
4805	Χαρτιά και χαρτόνια, για ανακύκλωση	8.569.716	7.507.849	-12,4
7308	Κατασκευές και μέρη κατασκευών π.χ. γέφυρες και τμήματα γεφυρών, θυρίδες κλεισιάδων, πύργοι, πυλώνες, στύλοι, κολώνες, ικριώματα,	5.641.106	6.775.990	20,1
8431	Μέρη για τις μηχανές και συσκευές	3.112.031	6.245.319	100,7
8413	Αντλίες για υγρά, έστω και με μετρική διάταξη	4.667.705	6.097.889	30,6
3901	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	4.971.743	5.679.834	14,2
2905	Αλκοόλες άκυκλες και τα παράγωγά τους	2.177.816	5.296.367	143,2
8427	Τροχοφόρα φορεία στοιβασίας.	6.866.375	5.609.870	-18,3
4811	Χαρτιά, χαρτόνια, χαρτοβάμβακας	6.383.572	5.404.606	-15,3
8708	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, φορτηγά	1.904.595	4.683.599	146
2208	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη,	3.385.800	3.971.690	17,3
4703	Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο	3.747.808	3.665.526	-2,2
7220	Πλατέα προϊόντα έλασης από χάλυβα,	4.360.112	3.114.124	-28,6
3104	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά καλιούχα	1.329.538	2.541.126	91,1
3921	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, από πλαστικές ύλες,	2.222.926	2.336.138	5,1
7223	Σύρματα από ανοξείδωτο χάλυβα,	2.506.405	2.340.480	-6,6

8426	Ναυτικά βαρούλκα φορτώσεως, Συρματοφόροι γερανοί, κυλιόμενες γερανογέφυρες,	1.173	2.200.159	187.466
1517	Μαργαρίνη και μείγματα	2.347.199	2.849.121	21,4
8441	Μηχανές και συσκευές για την επεξεργασία ή την κατεργασία χαρτόμαζας, χαρτιού	165.095	2.893.592	1.652,7
8467	Εργαλεία χειρωνακτικού χειρισμού, λειτουργίας με πεπιεσμένο αέρα, υδραυλικής λειτουργίας	2.400.323	2.555.392	6,5
8479	Μηχανές, συσκευές και μηχανήματα με ιδιαίτερη λειτουργία, που δεν κατονομάζονται	1.529.610	2.317.873	51,5
8704	Αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα,	5.331.857	2.119.798	-60,2
9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση,	3.031.571	2.719.258	-10,3
8421	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες,	2.263.955	1.836.991	-18,9
8701	Ελκυστήρες αυτοκίνητα οχήματα	250.816	1.624.793	547,8
0402	Γάλα και κρέμα γάλακτος	871.132	1.619.428	85,9
0901	Καφές, έστω και καβουρντισμένος	151.579	1.611.389	963,1
	Σύνολο Ανωτέρω Προϊόντων	267.261.776	339.705.728	27,1
	% Αν.Προϊόντων στο Σύνολο	74,4	80,4	
	Συνολικές Εισαγωγές	359.148.763	422.687.090	17,7

Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων του παραπάνω πίνακα, προκύπτει ότι στα 35 αναγραφόμενα κυριότερα προϊόντα τα οποία αντιστοιχούν σε αξία στο 80% περίπου των σουηδικών εισαγωγών στην Ελλάδα,

- Το κυριότερο εισαγόμενο προϊόν είναι τα **Λάδια από Πετρέλαιο**
- Δεύτερη κυριότερη Ομάδα είναι αυτή του **Ξύλου, Χημικών Πολτών από Ξύλο και Χαρτιά-Χαρτόνια** με περίπου 49 εκ.Ευρώ αξία εισαγωγών (12% στο σύνολο)
- Τρίτη κυριότερη Ομάδα είναι τα **Φάρμακα**
- Τέταρτη κυριότερη Ομάδα είναι τα **Αυτοκίνητα και τα Φορτηγά**.
- Στη συνέχεια ακολουθούν, οι Ηλεκτρικές τηλεφωνικές συσκευές Κατασκευές, Αντλίες, Μέρη Ελκυστήρων, Ελκυστήρες, Λιπάσματα, Σύρματα, Μηχανές, Όργανα, Συσκευές, Βαρούλκα, Εργαλεία κλπ.
- Ενώ παράλληλα 4 εξ αυτών εντάσσονται στην κατηγορία Τρόφιμα, **Τα Ψάρια** (πρώτο σε αξία εισαγόμενο προϊόντα από την ανωτέρω Ομάδα) με αξία εισαγωγών το 2017 στα περίπου 10 εκ.Ευρώ, , **η Μαργαρίνη** με 2,9 εκ.Ευρώ, , **το Γάλα-Κρέμα Γάλακτος** με 1,6 εκ.Ευρώ και **ο Καφές** με 1,6 εκ.Ευρώ.

2.2. Στοιχεία Αγοράς – Καταναλωτικές Συνήθειες- Εντοπισμός Ελληνικών Προϊόντων με προοπτικές αύξησης των εξαγωγών

ΤΡΟΦΙΜΑ

Λαμβάνοντας υπόψη, το υψηλό εισοδηματικό επίπεδο των σουηδών καταναλωτών όσο και την καταγεγραμμένη προτίμησή τους σε πιστοποιημένα τρόφιμα και στην υγιεινή διατροφή, εκτιμούμε ότι υπάρχει σαφές περιθώριο βελτίωσης των εξαγωγικών επιδόσεων (υπό την αίρεση διενέργειας προωθητικών εκδηλώσεων υποστήριξης των ελληνικών τροφίμων και ποτών).

Λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη :

- ότι η κατανάλωση των Σουηδών κατ'αρχήν σε βιολογικά/οργανικά τρόφιμα (γάλα, γιαούρτι, γαλακτοκομικά προϊόντα, αυγά, επεξεργασμένα λαχανικά, χυμοί φρούτων/λαχανικών, και φυτικά έλαια,) είναι από τις υψηλότερες στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα σημειώνεται ότι η πρόσβαση στην εδώ αγορά, απαιτεί πλήρη εφαρμογή των φυτο-υγειονομικών κανόνων/κανονισμών **με την πιστοποίηση των προϊόντων να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση.**
- την απουσία ικανού αριθμού ελληνικών εστιατορίων στη Σουηδία (υπολογίζονται περίπου στα 40), τα οποία θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την περαιτέρω αύξηση της ζήτησης.
- την απουσία ικανού αριθμού, καταστημάτων λιανικής πώλησης ελληνικών προϊόντων (υπολογίζονται σε περίπου 25 σε όλη τη Σουηδία) καθώς και την απουσία μεγάλου καταστήματος με ελληνικά προϊόντα, στο οποίο θα μπορούσαν να διενεργηθούν και ενημερωτικές εκδηλώσεις/γευσιγνωσίες.
- τη σταδιακή αύξηση της θετικής αποδοχή της ελληνικής κουζίνας από τους σουηδούς καταναλωτές, σε σχέση και με τον μεγάλο αριθμό σουηδών τουριστών που επισκέπτονται ετησίως τη χώρα μας.
- τη μη εύκολη αποδοχή από τους σουηδούς αγοραστές/χονδρεμπόρους των B2B εκδηλώσεων, οι οποίοι αγοραστές επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, **δίνουν ιδιαίτερη σημασία,** στη σταθερή και μακροχρόνια συνεργασία, αυστηρή τήρηση των προδιαγραφών, δυνατότητα τροφοδοσίας μεγάλων ποσοτήτων και σύντομο χρόνο παράδοσης.
- την μεγάλη σημασία που δίδεται σε άρθρα διαμορφωτών κοινής γνώμης ή bloggers σελίδων τροφίμων/φαγητού.
- την ιδιαίτερη σημασία που δίδεται από τους σουηδούς καταναλωτές στο σχήμα **“πρώτα πληροφορούμαι, μετά δοκιμάζω, μετά συγκρίνω και μετά αγοράζω”.**
- την δυνατότητα που δίδεται από τις εδώ Διεθνείς Εκθέσεις, αναφέρεται χαρακτηριστικά η **“Stockholm Food & Wine”, πώλησης των προϊόντων των εκθετών στο χώρο της Έκθεσης** και παράλληλα διοργάνωσης Ενημερωτικών Εκδηλώσεων στο χώρο της Έκθεσης
- **τη χρηματοδότηση για συνεχείς δράσεις στη σουηδική αγορά από τις δύο κυριότερες ανταγωνίστριες χώρες, Ιταλία και Ισπανία.**

Με δεδομένο την εξαιρετική ποιότητα των ελληνικών τροφίμων, εκτιμούμε ότι οι παρακάτω τρόποι προβολής, θα ήταν οι αποδοτικότεροι για την αύξηση των μεριδίων αγοράς στη σουηδική αγορά,

- **προγράμματα προβολής ή γευσιγνωσίας,**

-είτε μέσω του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, συμμετοχή Διεπαγγελματικών Φορέων στα ευρωπαϊκά προγράμματα προώθησης αγροτικών προϊόντων -Κανονισμός (ΕΚ) 1144/2014-

-είτε αυτόνομα προγράμματα

- **συμμετοχή σε επιλεγμένες Διεθνείς Εκθέσεις.** Σημειώνεται μάλιστα ότι στην φετινή **Nordic Organic Expo**, που θα λάβει χώρα τον Νοέμβριο τ.έ. στο Μάλμε, και αφορά βιολογικά τρόφιμα-ποτά, θα συμμετέχουν περίπου 50 ελληνικές εταιρείες.
- **Πρόσκληση αγοραστών/διαμορφωτών κοινής γνώμης στην Ελλάδα, είτε στις παραγωγικές Περιφέρειες της χώρας μας, είτε σε Διεθνείς Εκθέσεις π.χ.** Πελοπόννησος, Χαλκιδική, Αγρίνιο για ελιές, Κρήτη, Καλαμάτα, Λέσβος για ελαιόλαδο κλπ.
- **Ίδρυση/λειτουργία καταστήματος λιανικής** με επιλεγμένα ελληνικά τρόφιμα **στο κέντρο** της Στοκχόλμης.
- **Δράσεις προβολής/γευσιγνωσίας στην Ελλάδα**, απευθυνόμενες σε ξένους επισκέπτες/τουρίστες.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία ανάλυσης των ελληνικών εξαγωγών στη Σουηδία και όπως προαναφέρθηκε, τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα είναι τα εξής :

- Τα 15 εξ αυτών ανήκουν στα,
Φρέσκα Φρούτα (Σταφύλια, Πεπόνια-Καρπούζια, Εσπεριδοειδή, Βερίκοκα-Κεράσια-Ροδάκινα),
Γαλακτοκομικά (Τυριά, Γιαούρτια, Παγωτά)
Παρασκευασμένα τρόφιμα (Καρποί-Φρούτα βρώσιμα, Ελαιόλαδο, Λαχανικά παρασκευασμένα, Λαχανικά-Καρποί-Φρούτα Παρασκευασμένα, Ντομάτες Παρασκευασμένες, Διάφορα Παρασκευάσματα Διατροφής, Εκχυλίσματα Βύνης-Παρασκευάσματα Διατροφής από Αλεύρια και Προϊόντα Αρτοποιίας-Ζαχαροπλαστικής).
- **Λάδια από Πετρέλαιο, Άνθρακες Ενεργοποιημένοι, Άνθρακικό Μαγνήσιο, Φάρμακα.**
- **Προϊόντα πλαστικών όπως,** Πολυμερή Στυρολίου, Είδη Μεταφοράς-Συσκευασίας, Είδη εξοπλισμού.
- **Υφάσματα, Ενδύματα, Κουστούμια-Ταγιέρ, Φόρμες αθλητικές, Μπλούζες και Βάτες.**
- **Σωλήνες από Χαλκό, Σύρματα-Καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση, Μηχανές-Συσκευές για ανύψωση, Ελάσματα από αργίλιο, Φύλλα και λεπτές ταινίες από αργίλιο, Είδη υγιεινής.**
- **Προϊόντα Ομορφιάς και**
- **Απομιμήσεις κοσμημάτων.**

Περαιτέρω και για τις δυνατότητες παρουσίας, επιμέρους προϊόντων από τον κλάδο Τρόφιμα-Ποτά, σημειώνονται τα εξής :

Κρασιά : Η Σουηδία, καθώς λόγω των κλιματολογικών συνθηκών δεν παράγει κρασί, είναι σημαντικός εισαγωγέας κρασιού, ο ανταγωνισμός από τις χώρες/παραγωγούς είναι εξαιρετικά ισχυρός, ενώ τα ελληνικά κρασιά, διατηρούν μηδενικά μερίδια στα ποσοστά εισαγωγών, τόσο σε ποσότητα όσο και σε αξία, 0,02% και 0,05% αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις (21^η) των χωρών εισαγωγής (σημειώνεται ότι οι, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Νότιος Αφρική, Γερμανία, Ισπανία και ΗΠΑ, συγκεντρώνουν άνω του 70% της αξίας των σουηδικών εισαγωγών κρασιού).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στη Σουηδία κατά την προηγούμενη 5ετία, σημειώθηκαν οι παρακάτω εξαγωγές κρασιού,

Έτος	κωδ.		Ευρώ	Κιλά
2017	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	656.727	178.907
2016	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	438.617	131.818
2015	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	540.278	173.895
2014	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	412.635	150.992
2013	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	398.020	165.407

Σημειώνεται επίσης ότι **χαρακτηριστικό της σουηδικής αγοράς αλκοολούχων ποτών, είναι η ύπαρξη Κρατικής Εταιρείας Μονοπωλίου πώλησης αλκοολούχων ποτών** (όπως σε Νορβηγία και Φινλανδία), που ονομάζεται Systembolaget <https://www.systembolaget.se/>, και έχει το αποκλειστικό δικαίωμα λιανικής πώλησης οίνου, μπίρας και λοιπών αλκοολούχων ποτών με περιεκτικότητα οινοπνεύματος μεγαλύτερη από 3,5%. Το Systembolaget διαθέτει ένα δίκτυο με 430 καταστήματα, περισσότερους από 500 αντιπροσώπους σε μικρές κοινότητες και προμηθευτές από όλο τον κόσμο. Τα κρασιά σημείωσαν τις μεγαλύτερες πωλήσεις με περίπου 50% των συνολικών πωλήσεων, ενώ ακολουθούν οι μπίρες με 24% και έπονται τα υπόλοιπα αλκοολούχα ποτά.

Ελαιόλαδο/Ελιές: στα ράφια των σουηδικών πολυκαταστημάτων παρατηρείται σημαντική παρουσία ελαιών και ελαιολάδου από την Ελλάδα, που κατέχει την 3η θέση και την 2^η θέση αντίστοιχα, ως προμηθεύτρια χώρα, μετά την Ιταλία και την Ισπανία (ενώ ακολουθούν το Βέλγιο και η Γαλλία). Σημειώνεται παράλληλα ότι η συντριπτική πλειοψηφία του πωλούμενου ελαιολάδου και ελιών, πωλούνται με επωνυμίες ιδιωτικής ετικέτας των εδώ μεγαλύτερων χονδρεμπόρων/εισαγωγέων.

Γαλακτοκομικά προϊόντα : Στα ράφια των πολυκαταστημάτων παρατηρείται σημαντική παρουσία φέτας, ενώ σημειώνεται ότι γενικότερα, τα τυροκομικά προϊόντα εντάσσονται στα 50 πρώτα εισαγωγίμα της Σουηδίας. Η χώρα μας κατατάσσεται 6η προμηθεύτρια χώρα της Σουηδίας, με μερίδιο 5,3%. Οι πέντε πρώτες χώρες είναι -κατά σειρά αξίας εισαγωγών της Σουηδίας- η Δανία, η Ολλανδία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία που αντιπροσωπεύουν περίπου το 86% του σουηδικών εισαγωγών. Για την διεύρυνση των ελληνικών μεριδίων, απαιτείται διεύρυνση της γκάμας των ελληνικών εισαγόμενων τυριών, με την προσθήκη πέραν της φέτας και των κίτρινων τυριών.

Προοπτικές διεύρυνσης του μεριδίου ελληνικών εξαγωγών διαφαίνονται για το γιαούρτι, καθώς η Ελλάδα κατέχει την 12η θέση μεταξύ των προμηθευτών της Σουηδίας, με μερίδιο 1,3% (οι πέντε πρώτες προμηθεύτριες χώρες, είναι οι, Γερμανία, Φινλανδία, Δανία, Ολλανδία και Πολωνία, οι οποίες και συγκεντρώνουν μερίδιο άνω του 75% των σουηδικών εισαγωγών).

Προϊόντα Αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας: Διαφαίνεται να υπάρχει περιθώριο βελτίωσης των ελληνικών εξαγωγών, για τα προϊόντα αυτά (πλην παξιμαδιών που είναι άγνωστα στην εδώ αγορά και κρουασάν τα οποία παρασκευάζονται καθημερινά και πωλούνται παντού σε Φούρνους και από τους Φούρνους των εδώ Super Markets), καθώς τα προϊόντα αυτής της κατηγορίας εντάσσονται στα 100 πρώτα εισαγόμενα στη Σουηδία και η Ελλάδα κατέχει την 24η θέση ως προμηθευτής της. Στις πέντε πρώτες προμηθεύτριες χώρες είναι η Γερμανία, η Δανία, η Ολλανδία, το Βέλγιο και η Ιταλία και αντιπροσωπεύουν άνω του 65% των σουηδικών εισαγωγών σε αυτή την κατηγορία προϊόντων.

Τρόφιμα και ποτά βιολογικής παραγωγής : υπάρχουν καλές προοπτικές για τρόφιμα και ποτά βιολογικής παραγωγής, καθώς ολοένα και περισσότερο αυξάνεται ο αριθμός των καταναλωτών στη Σουηδία που προτιμούν βιολογικά καθώς επίσης και άλλα αγροτικά προϊόντα, η παραγωγή των οποίων βασίστηκε σε φυσικές διεργασίες.

Για την αξιολόγηση των προοπτικών διεύρυνσης στον τομέα των τροφίμων, θα πρέπει να συνεκτιμηθούν επίσης η δομή και ανάπτυξη της αγοράς καθώς και τα καταναλωτικά πρότυπα. Η λιανική αγορά τροφίμων στη Σουηδία έχει ολιγοπωλιακή μορφή, καθώς οι 3 μεγαλύτερες αλυσίδες super-markets ελέγχουν το 85-90% της σουηδικής αγοράς. Η Σουηδία θεωρείται μια ώριμη και εξαιρετικά ανταγωνιστική αγορά για τα τρόφιμα, γεγονός που σημαίνει ότι, στα επόμενα χρόνια θα υπάρχει μια σχετικά μέτρια ανάπτυξη της τάξης του 1-3%. Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία του φορέα Chamber Trade Sweden, η Σουηδία εισάγει περίπου το 50% των τροφίμων της, ενώ είναι παραδοσιακά σχετικά αυτάρκης σε βασικά προϊόντα, όπως κρέας, γαλακτοκομικά και δημητριακά αλλά με αυξανόμενο βαθμό εισαγωγών τα τελευταία χρόνια.

Εν γένει η κύρια εισαγωγή τροφίμων στη Σουηδία αποτελείται από τρόφιμα, τα οποία είτε δεν παράγονται καθόλου στη Σουηδία, όπως τα εσπεριδοειδή, καρύδια, πράσινος καφές, τσάι, κακάο, μπαχαρικά και κρασί, είτε από προϊόντα που παράγονται μόνο σε περιορισμένη εποχή κατά τη διάρκεια ενός έτους, για παράδειγμα τα νωπά λαχανικά και τα περισσότερα νωπά φρούτα, όπως π.χ. τα μήλα, τα πεπόνια, τα καρπούζια κλπ.

Άλλα προϊόντα που εισάγονται είναι τα : προϊόντα ψαριών και θαλασσινών, σάλτσες και dressings, έτοιμα για κατανάλωση/κατεψυγμένα γεύματα και ορισμένα κονσερβοποιημένα τρόφιμα, καθώς η κατανάλωση τροφίμων στη Σουηδία περιλαμβάνει σε ποσοστό μέχρι 90% κονσερβοποιημένα, κατεψυγμένα και επεξεργασμένα τρόφιμα, με το υπόλοιπο 10% να αποτελείται από μη μεταποιημένα προϊόντα, όπως φρέσκα φρούτα και λαχανικά, φρέσκο ψάρι, νωπό κρέας και αυγά.

Ως προς τα λοιπά προϊόντα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι εξής κατηγορίες :

Ενδιάμεσα βιομηχανικά αγαθά: Σύμφωνα με τα στοιχεία του σουηδικού φορέα National Board of Trade, το 60% των εξαγωγών βιομηχανικών αγαθών της Σουηδίας, εξαρτώνται άμεσα από τις εισαγωγές. Τα βιομηχανικά εξαρτήματα και εξαρτήματα για την αυτοκινητοβιομηχανία και τη βιομηχανία κατασκευών αποτελούν μέρος των στρατηγικών εισαγωγών της Σουηδίας, οι οποίες προσθέτουν αξία στην τελική βιομηχανική παραγωγή της. Στα προϊόντα που περιλαμβάνονται στα εξαγωγικά της Ελλάδας, και για τα οποία η Σουηδία εμφανίζεται στις κύριες χώρες προορισμού, εντάσσονται τα σύρματα και καλώδια, ορυκτέλαια πετρελαίου, αργίλιο και κράματα αργιλίου, σιδηροκράματα, μηχανές και συσκευές τεχνητού κλίματος κλπ

Ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες : Η Σουηδία αποτελεί μια εξαιρετικά δεκτική αγορά για προϊόντα και υπηρεσίες προηγμένης τεχνολογίας, ιδίως προϊόντων IT Software και υπηρεσιών που μειώνουν το κόστος και βελτιώνουν την επιχειρηματική αποδοτικότητα, καθώς και του εξοπλισμού και των υπηρεσιών για την ψηφιακή ασφάλεια. Καθοδηγούμενη από την ευρεία υιοθέτηση και χρήση έξυπνων συσκευών, η διαδικτυακή οικονομία της Σουηδίας αυξάνεται κατά 10% ετησίως και αντιπροσωπεύει περίπου 8% του ΑΕΠ.

Δομικά υλικά : Η Σουηδική κυβέρνηση έχει προβλέψει την διάθεση 522 δισεκατομμυρίων SEK για έργα υποδομής έως το 2025. Συγχρόνως εμφανής είναι η έντονη οικοδομική δραστηριότητα καθώς και οι εργασίες επισκευής κτιρίων. Αναμένεται αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας για κατασκευή κατοικιών και ανοικοδόμηση κτιρίων.

Φάρμακα/ Ιατρικός εξοπλισμός : διαφαίνονται δυνατότητες αύξησης του ελληνικού μεριδίου εξαγωγών λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ελλάδα έχει πολύ μικρό μερίδιο κάτω του 0,3%, η συγκέντρωση του ποσοστού εισαγωγών των κυριότερων προμηθευτών είναι κάτω του 80%, ενώ τα προϊόντα αυτά κατατάσσονται στην 7η θέση των κυριότερων εισαγόμενων στη Σουηδία.

Λαμβάνοντας υπόψη τη μακρά παράδοση της Σουηδίας στον τομέα Life Science, **προοπτικές υπάρχουν για τα προϊόντα που ενσωματώνουν υψηλή τεχνολογία.** Η σουηδική αγορά υγειονομικής περίθαλψης έχει αναπτυχθεί ραγδαία και υπάρχει η φιλοδοξία να είναι στην πρώτη γραμμή των τεχνολογικών εξελίξεων. Η εγχώρια παραγωγή είναι ισχυρή (αναπηρικές καρέκλες, νοσοκομειακά έπιπλα, αποστειρωτές και συσκευές παρακολούθησης της αρτηριακής πίεσης) και ο τομέας των ιατρικών συσκευών είναι ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγικούς τομείς στη Σουηδία. Η μελλοντική ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί στους ακόλουθους τομείς: ηλεκτρονική υγεία, τηλεϊατρική, mobile Health, μη επεμβατικό χειρουργικό εξοπλισμό, ορθοπεδικό και υποστηρικτικό εξοπλισμό και εξοπλισμό και προμήθειες για την υγειονομική περίθαλψη στο σπίτι.

2.3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι (καθαρές) εισροές Ξένων Άμεσων Επενδύσεων από τη Σουηδία στην Ελλάδα ανήλθαν το 2017 στα περίπου 3 εκατ. Ευρώ, ενώ το 2016 είχαν φθάσει στα 5 εκατ. Ευρώ.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου 40 σουηδικές εταιρείες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι : IKEA, VOLVO, VOLVO PENTA, SCA, SKF, ERICSSON, ABB, ASTRAZENECA, SCANIA, HUSGVARNA, ATLASCOPO, TETRAPACK, SAS, DUXIANA, ELEKTA, H&M, ELECTROLUX, GETINGE, COMBITRANS, UDDEHOLM, HIAB, BENTONE, EOLVENT, TURBOGENERAL, JENSEN VENTILATION, THERMIA VARMEPUMP, ESBE, EUROPAFILTER, ALFALAVAL, SPXFLOW, ORIFLAME, CONSILIUM, HOSPITECNICA κλπ.

Οι τομείς στους οποίους οι σουηδικές εταιρείες επενδύουν στην Ελλάδα παρουσιάζονται παρακάτω, με βάση στοιχεία από πρόσφατη μελέτη του Business Sweden και του Ελληνο-σουηδικού Επιμελητηρίου για το επιχειρηματικό κλίμα στην Ελλάδα, μελέτη η οποία και διεξήχθη υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Σουηδίας στην Ελλάδα :

- Οχήματα, Μεταφορές και Αποθήκευση (25%),
- Μηχανολογικός εξοπλισμός και Μεταποίηση (22%),
- Κλάδος Υγείας (13%),
- Κλάδος Λιανικού Εμπορίου (13%),
- Κλάδος Ενέργειας και Περιβάλλοντος (9%),
- Λοιποί τομείς (22%).

Σύμφωνα επίσης με την παραπάνω έρευνα, προκύπτει ότι περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς οικονομικής συνεργασίας δύναται να υπάρξει σε πολλούς τομείς, όπως π.χ. τουρισμός, υπηρεσίες, κλάδος τροφίμων και ποτών.

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν οι τεχνολογίες αιχμής και καινοτομίας, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας start-up και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα τεχνολογίας αιχμής, ενώ επίσης η Σουηδία θεωρείται από τις πιο καινοτόμες χώρες στον κόσμο. Ο έντονος διεθνής ανταγωνισμός προσέλκυσης κεφαλαίων, το μέχρι σήμερα χαμηλό γενικά σουηδικό ενδιαφέρον καθώς και η επιφυλακτικότητα

για επενδύσεις στην Ελλάδα, λόγω οικονομικής συγκυρίας, συνηγορούν υπέρ της διοργάνωσης σεμιναρίων προσέλκυσης επενδύσεων στη Σουηδία, είτε επ' ευκαιρία επίσημης επίσκεψης πολιτικής ηγεσίας είτε επ' ευκαιρία συναφών εκθέσεων σε τομείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την χώρας μας όπως οι Ανανεώσιμες Πηγές ενέργειας, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας, Επιστήμες Υγείας, Logistics, Αγρο-διατροφικός τομέας.

2.4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) οι αφίξεις από την Σουηδία για το έτος 2017 ήταν 493,3 χιλ.άτομα, ενώ συγκριτικά με το 2016 παρουσιάστηκε μία αύξηση της τάξεως του 19,4 % . Παράλληλα η Σουηδία βρίσκεται στην 10^η θέση όσον αφορά στις σημαντικότερες χώρες προέλευσης τουριστών.

Αφίξεις από τη Σουηδία στην Ελλάδα (σε χιλιάδες ταξιδιώτες)

2012	2013	2014	2015	2016	2017
319,8	368,8	337,8	351,6	413,1	493,3

Σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου ΕΟΤ Στοκχόλμης, οι τρεις μεγαλύτεροι Tour Operators, που προσφέρουν στάνταρτ «πακέτα» διακοπών στην Ελλάδα, είναι οι:

Ving Sverige, <https://www.ving.se/>, από τα παλαιότερα Πρακτορεία στη Σουηδία με έτος ίδρυσης το 1956. Στα τελευταία χρόνια στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχει και ο αγγλικών συμφερόντων Όμιλος Thomas Cook. Η Ving δραστηριοποιείται σε περίπου 50 χώρες, μέσω των αλυσίδων Ξενοδοχείων Sunwing και Sunprime, οι οποίες στην Ελλάδα βρίσκονται σε Κρήτη και Ρόδο.

Fritidsresor, ιδιοκτησία της TUI Travel, <https://www.tui.se/>

Apollo Resor, από το 2001, ιδιοκτησία του ελβετικού Ομίλου Kuoni Holding Ltd <https://www.apollo.se/>

Σημειώνεται επίσης ότι ο πλήρης Κατάλογος των σουηδικών Τουριστικών Γραφείων και Tour Operators, μπορεί να αναζητηθεί στην ιστοσελίδα του κλαδικού Συνδέσμου "The Association of Swedish Travel Agents and Tour operators "
<https://www.srf-org.se/medlemmar/medlemsforteckning>

2.5. ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

Μεταξύ των δράσεων του Γραφείου για το έτος 2017 σημειώνονται:

1. Δράσεις για Επιχειρηματικές Αποστολές

- Συνδρομή στη πρόσκληση Σ/Αγοραστών του κλάδου τροφίμων του Enterprise Greece (Θεσσαλονίκη & Αθήνα 7-12 Μαΐου 2017).
- Συνδρομή στη πρόσκληση Σ/Αγοραστών του κλάδου τροφίμων στην 5^η Διεθνή Έκθεση "FoodExpo" στην Αθήνα (10 ως τις 12 Μαρτίου 2017).

2. Δράσεις για προβολή προϊόντων/ προώθηση εξαγωγών

- Συνδρομή στη διοργάνωση σεμιναρίου για την προώθηση του ελληνικού κερασιού, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενου από την ΕΕ, προγράμματος «Σεμινάρια για το Κεράσι» της Ελλάδας και της Βουλγαρίας (Matdistriktet Restaurangen, 13.6.2017)
- Συνδρομή στο πλαίσιο της Έκθεσης τουρισμού, πολιτισμού και γαστρονομίας «Mediterranean Panorama». Η εν λόγω έκθεση διοργανώθηκε στις 18-19 Μαρτίου 2017, στο εκθεσιακό κέντρο της Στοκχόλμης Stockholmassan, από την εταιρεία North Events, με την υποστήριξη του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) και των μεγάλων tour operators, που διακινούν και τον μεγαλύτερο όγκο των επισκεπτών από την Σκανδιναβία προς την Ελλάδα.
- Προβολή ελληνικής μπίρας, σε πλαίσιο διοργάνωσης διεθνούς φεστιβάλ μπίρας (Πρεσβεία του Η.Β στη Στοκχόλμη, 9 Ιουνίου 2017). Το εν λόγω φεστιβάλ διοργανώνεται από την Ένωση Διπλωματών Στοκχόλμης. Η ελληνική συμμετοχή διοργανώθηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, κατόπιν πρωτοβουλίας του Γραφείου ΟΕΥ, με την ενεργή οργανωτική και χρηματοδοτική στήριξη του Γραφείου ΕΟΤ Σκανδιναβίας και σε συνεργασία με το Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας Στοκχόλμης, στοχεύοντας στη στήριξη και προβολή της ελληνικής μπίρας.
- Φεστιβάλ ελληνικής παραδοσιακής πίτας στη Σουηδία (Ελληνική Πολιτιστική Στέγη Στοκχόλμης, 25.2.2017 και 3.12.2017). Το εν λόγω φεστιβάλ διοργανώνεται από τον ελληνικό λαογραφικό σύλλογο Σουηδίας και παρουσιάζονται στο σουηδικό κοινό, φρέσκες παραδοσιακές χειροποίητες πίτες από διάφορες περιοχές της Ελλάδας.
- Συνδρομή, σε συνεργασία με επιμελητήρια και ενώσεις της χώρας μας, προς σουηδικές εταιρείες που αναζητούν δυνατότητες συνεργασίας με ελληνικές εταιρείες για εισαγωγή ελληνικών προϊόντων στη Σουηδία.
- Επαφές με σουηδούς και ομογενείς εισαγωγείς με σκοπό την διερεύνηση δυνατότητας αύξησης του μεριδίου ελληνικών προϊόντων στη σουηδική αγορά.
- Επισκέψεις σε διεθνείς εκθέσεις, για τη διερεύνηση συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων καθώς και δικτύωσης με σουηδικές εταιρείες.
- Τακτική Συμμετοχή σε συναντήσεις που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Δράσεις Επιχειρηματικής Πληροφόρησης

Το Γραφείο προέβη στη σύνταξη 2 Ερευνών Αγοράς, η πρώτη για τα Τρόφιμα, Ελαιόλαδο, Ελιές στη Σουηδία και η δεύτερη για τα Τυροκομικά Προϊόντα στη Σουηδία, ενώ παράλληλα συντάσσει σε τακτική χρονική βάση Ενημερωτικό δελτίο με οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις από τη Σουηδία, το οποίο αποστέλλεται στην Κεντρική υπηρεσία και σε επιμελητήρια και ενώσεις της χώρας μας, ενώ δημοσιεύεται παράλληλα και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου www.agora.mfa.gr. Παράλληλα προχωρεί και στην καταχώρηση πληροφοριών οικονομικού και εμπορικού περιεχομένου στην ανωτέρω ιστοσελίδα.

Τέλος το Γραφείο έδωσε απαντήσεις, σε συνολικά 206 αιτήματα ελληνικών φορέων/επιχειρήσεων, τα οποία αφορούσαν κυρίως, αναζήτηση σουηδών συνεργατών και επέκταση των δραστηριοτήτων τους στη σουηδική αγορά.

2.6. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

1. Δράσεις για Επενδύσεις και Επιχειρηματική Συνεργασία

Στη Στοκχόλμη είθισται να διοργανώνονται σε συνεργασία με δημόσιους φορείς, με Διμερή Επιμελητήρια και με το Εμπορικό Επιμελητήριο Στοκχόλμης καθώς και με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα διάφορα σεμινάρια και παρουσιάσεις, που αφορούν τη διμερή συνεργασία με τρίτες χώρες σε τομείς ενδιαφέροντος της σουηδικής κυβέρνησης, όπως πράσινη ενέργεια,

περιβάλλον και ανακύκλωση, ψηφιοποίηση και τεχνολογίες αιχμής. Στο πλαίσιο αυτό δύναται να προσκαλούνται ως ομιλητές επίσημοι εκπρόσωποι των χωρών αλλά και εξειδικευμένες εταιρείες του τομέα να συμμετάσχουν, με σκοπό τη διερεύνηση ανάπτυξης συνεργειών.

2. Δράσεις για Επιχειρηματικές Αποστολές – Προώθηση Εξαγωγών

Τον Οκτώβριο 2016 διενεργήθηκε επιχειρηματική αποστολή στη Στοκχόλμη, σε συνεργασία με το Ελληνο-σουηδικό επιμελητήριο όπου συμμετείχαν εταιρείες κυρίως τροφίμων και ποτών, αλλά και εταιρείες καλλυντικών καθώς και τουρισμού. Από την διοργάνωση αυτή διαπιστώθηκε ότι οι επιχειρηματικές αποστολές θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικότερες στη Σουηδία όταν είναι στοχευμένες σε έναν εξειδικευμένο τομέα και λαμβάνουν την μορφή ελληνικής έκθεσης – παρουσίασης προϊόντων ή υπηρεσιών. Περαιτέρω οι εκπρόσωποι Σουηδικών εταιρειών συνηθίζουν να επισκέπτονται τους προμηθευτές στον τόπο παραγωγής των προϊόντων.

Περαιτέρω συνίσταται η προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών, με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε διεθνείς εκθέσεις στη Σουηδία, καθώς παρέχει τη δυνατότητα στον επιχειρηματία να έλθει σε απευθείας επαφή με πιθανούς συνεργάτες. Κατάλογος με τους σημαντικότερους εκθεσιακούς φορείς παρατίθεται στο Παράρτημα.

Οι τεχνικές ανάπτυξης πωλήσεων στη Σουηδία δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες αναπτυγμένες αγορές των ΗΠΑ και της Δυτ. Ευρώπης. Αποφασιστικοί παράγοντες είναι η τιμή, η ποιότητα και η ακρίβεια στην παραλαβή των εμπορευμάτων. Οι σουηδικές εταιρείες δεν αλλάζουν εύκολα προμηθευτές και πολλές εμπορικές σχέσεις διατηρούνται για δεκαετίες. Η διαφήμιση παίζει μεγάλο ρόλο στη Σουηδία και όλων των τύπων τα μέσα είναι διαθέσιμα. Καθημερινές εφημερίδες ή εβδομαδιαίες εφημερίδες για μια συγκεκριμένη περιοχή της πόλης και άλλα έντυπα καλύπτουν πάνω από το 50% των δαπανών διαφήμισης. Η ταχυδρόμηση ή διανομή σε κάθε πόρτα διαφημιστικών φυλλαδίων είναι η δεύτερη πιο προσφιλή μέθοδος και ακολουθεί το ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Επίσης η διαφήμιση εντός του καταστήματος και σε εξωτερικό χώρο μέσω μικρών ή μεγάλων αφισών είναι άλλες εναλλακτικές λύσεις.

Λόγω της ωριμότητας της σουηδικής αγοράς και ταυτόχρονα λόγω της παρουσίας μονοπωλίων και ολιγοπωλίων, η πρόσβαση στην αγορά δεν είναι ιδιαίτερα εύκολη και για το λόγο αυτό απαιτούνται συντονισμένες δράσεις προώθησης σε όλα τα επίπεδα, από τις επιχειρήσεις, από τα επιμελητήρια και τις εμπορικές ενώσεις.

3. Γενικά στοιχεία σουηδικής αγοράς

Σύμφωνα με την πρόσφατα δημοσιευθείσα ετήσια έρευνα της εταιρείας GfK «Αγοραστική Δύναμη της Ευρώπης 2017», **οι σουηδοί πολίτες βρίσκονται στην 9η θέση** στον πανευρωπαϊκό κατάλογο των 42 χωρών που περιλαμβάνονται στην έρευνα, **με αγοραστική δύναμη στα 21.764 Ευρώ** (Ευρωπαϊκός μ.ο. στα 13.937 Ευρώ), ενώ σύμφωνα με την πρόσφατα (30 Οκτωβρίου 2017) δημοσιευθείσα ετήσια έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας **“Doing Business 2018- Reforming to Create Jobs”**, στην οποία εξετάζονται 190 οικονομίες παγκόσμια όσον αφορά στο περιβάλλον/“ευκολία” δραστηριοποίησης επιχειρήσεων στο έδαφός τους, **η Σουηδία κατατάσσεται στην 10η θέση.**

Σημειώνεται επίσης ότι στη Σουηδία το **66% του συνόλου της παραγόμενης ενέργειας προέρχεται από ΑΠΕ** (υδροηλεκτρική, γεωθερμική και βιομάζα), η χώρα είναι και παραμένει **πρωτοπόρος στην ανακύκλωση απορριμμάτων**, από την οποία μέσω της καύσης τους θερμαίνονται περίπου 1 εκ.νοικοκυριά, κατά την τελευταία επταετία. Παραμένει επίσης

πρωτοπόρος στον τομέα της καινοτομίας μεταξύ όλων των Κ-Μ της ΕΕ (Innovation Union Scoreboard 2017) **αλλά και στις ψηφιακές τεχνολογίες** οι οποίες εμφανίζονται με πλείστες όσες εφαρμογές σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, start ups, δίκτυα κινητής 5G κλπ) ενώ αναφέρονται ως χαρακτηριστικά παραδείγματα, ότι

α) το 2016 η ένταση της Έρευνας και Ανάπτυξης (R&D), όπως ορίζεται με βάση τη δαπάνη για R&D ως ποσοστό του ΑΕΠ, ανήλθε στη Σουηδία, που θεωρείται η ηγέτιδα της καινοτομίας, στο 3,26%, όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. ήταν 2,03%.

β) σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, η Σουηδία βρίσκεται στη δεύτερη θέση μεταξύ των κ-μ της ΕΕ, όσον αφορά στο ποσοστό πωλήσεων B2B και B2C μέσω διαδικτύου, ποσοστό που ανέρχεται στο 25% του συνόλου των πωλήσεων (το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα βρίσκεται στο 12%, ενώ ο ευρωπαϊκός μ.ο. στο 16%), ενώ παράλληλα αναφέρεται ότι η Σουηδία βρίσκεται επίσης στην δεύτερη θέση όσον αφορά στον αριθμό των επιχειρήσεων που διαθέτει ιστοσελίδα (στην έρευνα δεν εξετάζεται πόσο καλά ενημερωμένη είναι) καθώς το ποσοστό τους φθάνει στο 91% (το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα βρίσκεται στο 65%),

γ) σε προσπάθεια προώθησης του σ/τουριστικού προϊόντος, το 2012 ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού, εισήγαγε τον τηλεφωνικό αριθμό +46 771 793 336 - <https://www.theswedishnumber.com/>- στον οποίο μπορούσαν να καλούν πολίτες από οποιαδήποτε χώρα παγκόσμια και να συνομιλούν με ένα (προεγγεγραμμένο στην καμπάνια) τυχαίο σουηδό πολίτη ζητώντας πληροφορίες για την Σουηδία,

δ) έχει καθιερωθεί η μέσω κινητών τηλεφώνων εφαρμογή, SWISH, η οποία δίνει την δυνατότητα άμεσης μεταφοράς χρημάτων μεταξύ λογαριασμών -υπολογίζεται ότι άνω του 50% του σουηδικού πληθυσμού, χρησιμοποιεί αυτή την στην στιγμή- χωρίς να μπαίνει σε λογαριασμό τράπεζας ή να χρησιμοποιεί την πιστωτική κάρτα

ε) στέλνονται ευχαριστήρια μηνύματα SMS στον κάθε δωρητή αίματος, όταν το αίμα του, έχει χρησιμοποιηθεί για να σωθεί μία ζωή.

στ) πρόθεση της Σ/Κυβέρνησης είναι να εξαλείψει την χρήση μετρητών στην οικονομία, έως το 2030

Σημαντικό ρόλο στη σουηδική οικονομία, διαδραματίζουν :

-**οι σουηδικές πολυεθνικές εταιρείες**, με προεξέχοντα ρόλο στους κλαδικούς τους τομείς παγκόσμια, **πιστοποιώντας την δυναμικότητα και εξωστρέφεια της οικονομίας**, όπως δειγματοληπτικά αναφέρονται, η **Volvo** στα αυτοκίνητα, ο **Όμιλος ABB**, η **AstraZeneca** στο φαρμακευτικό κλάδο, η **IKEA** στα είδη σπιτιού, η **Electrolux** στις ηλεκτρικές συσκευές, η **Nordea Bank** στον τραπεζικό κλάδο, η **Ericsson** στις τηλεπικοινωνίες, η **H&M** στο ρουχισμό, η **Skype** στις τηλεφωνικές κλήσεις μέσω internet, η **Tetrapak** στις συσκευασίες, η **SCA-Svenska Cellulosa** στα οικιακά και είδη υγιεινής, η **Alfa Laval** στα μηχανήματα, η **Solvatten** στα φορητά συστήματα καθαρισμού νερού, η **Skanska** στις κατασκευές, η **Spotify** στη μουσική μέσω internet, η **Peepeople** στα συστήματα υγιεινής, η **Wrapp** στα ηλεκτρονικά δώρα μέσω διαδικτύου.

-και **οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις/εταιρείες**, για τις οποίες σημειώνεται ότι οι 100 πρώτες σε μέγεθος, απασχολούν περίπου 100.000 εργαζομένους, ενώ ο ετήσιος τζίρος τους ανέρχεται σε

άνω από 400 δις.SEK –περίπου 42 δις.Ευρώ-. Κυριότερες από αυτές αναφέρονται οι : **Federation of Swedish Farmers (LRF)**, **Swedish Cooperative Union (KF**, η οποία αποτελείται από 41 συνεταιρισμούς με συνολικά πάνω από 3 εκ. μέλη), **HSB Cooperative housing association**, **KFO Employers' association**, οι οποίες μάλιστα τον Μάιο του 2017, ξεκίνησαν την λειτουργία ιστοσελίδας πληροφόρησης για γενικότερα θέματα του Σ/Συνεταιριστικού κινήματος, <https://svenskkooperation.se/about-swedish-cooperation/>. Παράλληλα ενδεικτικά αναφέρονται και οι **Fonus** (δραστηριότητα σε κλάδο κηδειών), η **Riksbyggen** (κλάδος κτηματαγοράς), η **Södra** (δασικός συνεταιρισμός), η **Arla** (γαλακτοκομικά), η **Lantmännen** (αγροτικός), η **Folksam** (κλάδος ασφαλειών) και η **OKEF** (κλάδος αυτοκινήτου/σταθμοί βενζίνης-γκαράζ-κέντρα ελαστικών-ενοικιάσεις αυτοκινήτων).

Στη Σουηδία επίσης, εδρεύουν κατά κεφαλή περισσότερες διεθνείς εταιρείες από οποιαδήποτε άλλη χώρα. Η χώρα είναι το οικονομικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής της Σκανδιναβίας, μιας αγοράς με πάνω από 25 εκατ. καταναλωτές, αλλά και της Βαλτικής από την οποία προστίθενται επίσης οι αγορές της Εσθονίας, Λετονίας, Λιθουανίας, ΒΔ Ρωσίας (με κέντρο την Αγία Πετρούπολη), Βορ. Πολωνίας, Βορ. Γερμανίας και ανατολικής πλευράς του Ηνωμ. Βασιλείου.

3.1. Πρακτικές Επιχειρηματικής Επικοινωνίας

Η Σουηδία διαθέτει ένα υψηλού επιπέδου μόρφωσης εργατικό δυναμικό το οποίο και κατά κανόνα ομιλεί σε υψηλό επίπεδο την αγγλική γλώσσα.

Κατά την επικοινωνία με τους Σουηδούς είναι σκόπιμο να διατηρεί κανείς μία ευγενική συμπεριφορά. Κινήσεις και συμπεριφορές επίδειξης δύναμης, ιεραρχίας ή συναισθηματισμοί δεν συγχωρούνται. Στους Σουηδούς αρέσει ο προγραμματισμός και η τήρηση διαδικασιών, κάτι που εκτιμούν στις επιχειρηματικές τους επικοινωνίες. Το Σουηδικό ύφος της επικοινωνίας είναι άμεσο και ανοιχτό. Είναι χρήσιμο να έρθει κανείς κατευθείαν στο θέμα, γιατί κάθε άλλο θεωρείται σπατάλη χρόνου. Οι Σουηδοί είναι καλοί ακροατές και αναμένουν το ίδιο, ενώ παράλληλα είναι ευαίσθητοι στη διάθεση του επιχειρηματικού τους χρόνου και δεν θα συμφωνήσουν ποτέ για μια συνάντηση εάν δεν υφίσταται σαφής αντικειμενικός σκοπός και δεν αναμένουν κάποιο κέρδος από αυτή την επένδυση του χρόνου τους.

Οι Σουηδοί αρέσκονται στο να δημιουργούν σχέσεις σε ανεπίσημο επίπεδο. Ωστόσο, η ιδιωτική και η επιχειρηματική ζωή είναι αυστηρά διαχωρισμένες, έτσι ώστε αυτή η ανεπισημότητα δεν ισοδυναμεί με οικειότητα. Κατά την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στη Σουηδία, μπορείτε να περιμένετε να αποκαλείτε ένα πρόσωπο με τι μικρό του όνομα.

Για να διατηρήσουν τον προσωπικό τους χώρο, οι Σουηδοί τείνουν να διατηρούν κάποια απόσταση, όταν συνομιλούν. Είναι πολύ σημαντικός γι' αυτούς ο προσωπικός χώρος και γι' αυτό με την εξαίρεση της χειραψίας, καλό είναι να αποφεύγεται κάθε άγγιγμα. Η χειραψία θα πρέπει να είναι γρήγορη και αποφασιστική. Οι Σουηδοί δεν χρησιμοποιούν πολύ τη γλώσσα του σώματος στην επικοινωνία τους.

Οι επιχειρηματικές συναντήσεις αναμένεται να αρχίσουν στο συμφωνημένο χρόνο, και συνήθως αρχίζουν και τελειώνουν με μια χειραψία. Η τήρηση της συμφωνημένης ώρας είναι σημαντική όχι μόνο για την επαγγελματική αλλά και στην κοινωνική ζωή. Η συνέπεια συμβολίζει το σεβασμό και την αποτελεσματικότητα στη Σουηδία. Η τήρηση του προγράμματος θα πρέπει να είναι σεβαστή από την αρχή μέχρι το τέλος μιας συνάντησης. Οι Σουηδοί είναι πρόθυμοι να κάνουν σχέδια και

χρονοδιαγράμματα. Δεν είναι ασυνήθιστο να προσδιορίζονται προθεσμίες κατά τη διάρκεια συνεδριάσεων.

Οι έννοιες της ισότητας και της συναίνεσης είναι επίσης πολύ διαδεδομένες στις επιχειρηματικές συναντήσεις. Είναι καλό να υπάρχει η αίσθηση ότι όλοι συμμετέχουν στην απόφαση και ότι δεν υπάρχουν άμεσες αντιπαραθέσεις.

Θεωρείται αυτονόητο ότι οι συναντήσεις τηρούν με ακρίβεια την γραπτή ημερήσια διάταξη και ότι θα οδηγήσουν σε μια γραπτή περίληψη στην οποία σημειώνονται οι πιο σημαντικές αποφάσεις και συμφωνίες. Είναι σημαντικό να τηρηθούν οι υποσχέσεις που δόθηκαν κατά τις συναντήσεις, οι οποίες συχνά καταγράφονται. Τα καθήκοντα που συμφωνήθηκαν θα πρέπει να ολοκληρωθούν εγκαίρως. Αυτό θα διατηρήσει και θα αυξήσει την αξιοπιστία και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για οποιαδήποτε επιχειρηματική σχέση.

Συνιστάται να είναι κανείς καλά προετοιμασμένος κατά τις διαπραγματεύσεις με τους Σουηδούς καθώς είναι γνωστό πως είναι πολύ καλοί στην προσεκτική ανάλυση των πληροφοριών, του υπόβαθρου των συζητήσεων και των προτάσεων που υποβάλλονται. Συνιστάται να παρέχεται στον Σουηδό συνεργάτη πολλές πληροφορίες γραπτώς για να τις μελετήσει. Οι Σουηδοί είναι γνωστοί για την ικανότητά τους να εξασφαλίσουν καλές συμφωνίες χωρίς να κάνουν εχθρούς. Αγαπούν τον διάλογο και την ιδέα της δημοκρατίας και θεωρείται φυσιολογικό να συζητούν τα θέματα λεπτομερώς, προκειμένου να καταλήξουν σε συμφωνία.

3.2. Δίκτυα Διανομής

Η διανομή των προϊόντων, όπως έχει εξελιχθεί σήμερα, χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα. Σχεδόν δύο τρίτα του συνόλου των εισαγωγών διακινούνται από τους εισαγωγείς-χονδρεμπόρους. Τα καταναλωτικά αγαθά και οι βιομηχανικές πρώτες ύλες εισάγονται συνήθως με τον τρόπο αυτό. Τα κύρια κέντρα διανομής είναι η Στοκχόλμη, το Γκέτεμποργκ, το Μάλμε και το Χέλσινγκμποργκ.

Στη Στοκχόλμη (1,9 εκατ. κάτοικοι μαζί με τα προάστια), πρωτεύουσα και επιχειρηματικό κέντρο της χώρας, έχουν την έδρα τους οι περισσότεροι μεγάλοι φορείς και οργανισμοί καθώς και πολλές πολυεθνικές που έχουν δραστηριότητες στις βόρειες και τις Βαλτικές χώρες. Σημειώνεται ότι η Στοκχόλμη συγκαταλέγεται ανάμεσα στις ακριβότερες πόλεις του κόσμου και προσφέρει ευκαιρίες για πωλήσεις ανταγωνιστικών προϊόντων και έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα.

Το Γκέτεμποργκ (Göteborg, 800.000 κάτοικοι) που είναι διεθνές θαλάσσιο διαμετακομιστικό και βιομηχανικό κέντρο είναι το κυριότερο λιμάνι διεθνούς εμπορικής σύνδεσης της χώρας. Βρίσκεται στα νοτιοδυτικά παράλια και είναι επίσης μεγάλο βιομηχανικό κέντρο με ευρύ φάσμα παραγωγής, από οχήματα μέχρι πετροχημικά.

Το Μάλμε (Malmö) και το Χέλσινγκμποργκ (Helsingborg) είναι πόλεις που βρίσκονται στη νότια Σουηδία, σε μικρή απόσταση από τη γειτονική Δανία. Αποτελούν επίσης σημαντικά λιμάνια εμπορικής διακίνησης προς την ηπειρωτική Ευρώπη, η δε γέφυρα μεταξύ Μάλμε και Κοπεγχάγης που συνδέει τη Σουηδία με την υπόλοιπη Ευρώπη δόθηκε στην κυκλοφορία το καλοκαίρι του 2000.

Μολονότι τα δύο τρίτα του εδάφους της Σουηδίας στο βορρά είναι αραιοκατοικημένα, υπάρχουν εκεί πολλές βιομηχανίες δασικών προϊόντων, εξόρυξης και υδροηλεκτρικής ενέργειας, ενώ τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα είναι οι πόλεις Sundsvall, Umeå, Skellefteå και Luleå.

Η στρατηγική εισόδου στην αγορά ποικίλλει ανά προϊόν και τομέα. Η αρχική επίσκεψη του Έλληνα επιχειρηματία στη Σουηδία θεωρείται απαραίτητη, ή και του Σουηδού στην Ελλάδα, δεδομένου ότι οι Σουηδοί βασίζονται στην κατά πρόσωπο εντιμότητα και για να κλείσουν συμφωνία προτιμούν «να δώσουν τα χέρια» στην αρχή.

Μεγάλη προσοχή πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων στη Σουηδία βασίζεται στην αρχή της ομοφωνίας όλων των εμπλεκομένων και εν συνεχεία στην εφαρμογή προσεκτικών προγραμμάτων χωρίς απότομες αλλαγές. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα για την ελληνική πλευρά να παρουσιασθούν αρχικά μεγάλες καθυστερήσεις και δαπάνες προετοιμασίας σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές ή αμερικανικές συνεργασίες (longer up-front sales cycle).

Καταναλωτές και επιχειρηματίες στη Σουηδία ενδιαφέρονται εξίσου και έντονα για εισαγωγές. Η χώρα προσφέρει αρκετές αποτελεσματικές μεθόδους για την διανομή και πώληση εισαγομένων προϊόντων. Λόγω του ότι το σύνολο σχεδόν του σουηδικού πληθυσμού είναι διαδικτυωμένο, αυξάνονται συνεχώς οι πωλήσεις μέσω του Internet.

3.3. Δομή Λιανεμπορίου

Η σουηδική λιανική αγορά είναι ώριμη και αναπτυγμένη και κυριαρχείται από ένα μικρό αριθμό μεγάλων αλυσίδων. Αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο για το εμπόριο όγκων ενδυμάτων, επίπλων και τροφίμων, όπου είναι σύνηθες πολλές διαφορετικές αλυσίδες να έχουν τους ίδιους ιδιοκτήτες. Η σουηδική H & M είναι τρίτη σε παγκόσμιο επίπεδο κατάσταση λιανικής πώλησης ενδυμάτων στον κόσμο. Η IKEA είναι ο μεγαλύτερος λιανοπωλητής επίπλων στον κόσμο. Η επιτυχία των δύο πολυεθνικών δείχνει ότι οι η σουηδική λιανική αγορά είναι ώριμη και καινοτόμος και άκρως ανταγωνιστική στη διεθνή αγορά.

Η σουηδική αγορά τροφίμων –ποτών μπορεί να χωρισθεί σε τέσσερις κατηγορίες:

- λιανική , χονδρική πώληση
- τροφοδοσία ξενοδοχείων, εστιατορίων, Catering (Ho.re.ca)
- διακίνηση φρούτων- λαχανικών
- κρατικό μονοπώλιο αλκοολούχων ποτών στη λιανική πώληση

Η λιανική αγορά τροφίμων έχει οιονεί ολιγοπωλιακή μορφή καθώς οι 3 μεγαλύτερες αλυσίδες super-markets ελέγχουν το 85-90% της σουηδικής αγοράς. Είναι κατά σειρά η ICA, η COOP και η Axfood. Μεγαλύτερη αλυσίδα λιανικής πώλησης είναι η ICA με μερίδιο αγοράς 50-55% και περισσότερα από 1.350 καταστήματα στη Σουηδία. Η δεύτερη μεγαλύτερη αλυσίδα super-markets είναι η Coop, με μερίδιο αγοράς 15-18%, ενώ στην τρίτη θέση είναι η αλυσίδα λιανικής πώλησης Axfood με μερίδιο αγοράς επίσης 15-18%, η οποία διαθέτει καταστήματα με τις επωνυμίες Willys και Hemköp. Επίσης παρουσία στη σουηδική αγορά έχει η Bergendahls με μερίδιο αγοράς, τα Lidl με περισσότερα από 80 καταστήματα στη χώρα καθώς επίσης τα Seven Eleven και Pressbyrån.

Υπάρχουν επίσης μικρότερες αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων, ενώ σημειώνουν συνεχώς άνοδο μικρά καταστήματα σε γειτονιές με μεγάλη συγκέντρωση οικονομικών μεταναστών που αναζητούν παραδοσιακά εισαγόμενα τρόφιμα από τις χώρες τους. Επίσης, εστιατόρια διεθνούς κουζίνας έχουν προκαλέσει ζήτηση για πολλά εισαγόμενα τρόφιμα και μαζί με τα παραπάνω μικρά καταστήματα έχουν δημιουργήσει ένα διαφορετικό δίαυλο διανομής εισαγόμενων τροφίμων.

Σχετικά με τον κλάδο των ποτών, το κρατικό μονοπώλιο αλυσίδας καταστημάτων στη Σουηδία, που ονομάζεται Systembolaget έχει το αποκλειστικό δικαίωμα λιανικής πώλησης οίνου, μπίρας και λοιπών αλκοολούχων ποτών με περιεκτικότητα οινόπνευματος μεγαλύτερη από 3,5%. Παρόλο που η ΕΕ θεωρεί ότι αυτό αντιβαίνει στην αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού, η Σουηδία επικαλείται λόγους δημόσιας υγείας για να εξηγήσει τη διατήρηση του κρατικού μονοπωλίου πώλησης οινόπνευματων.

Η αγορά των καλλυντικών είναι αρκετά διασπασμένη (μεγάλα πολυκαταστήματα, supermarkets, κέντρα health and spa, κομμωτήρια). Σημαντική είναι η αλυσίδα διανομής μέσω των φαρμακείων (ΑΡΟΤΕΚΕΤ). Η φαρμακευτική αγορά απελευθερώθηκε στο 2009. Από τότε, έχουν ορισμένοι νέοι παίκτες εισήλθαν στην αγορά και περισσότερα φαρμακεία άνοιξαν, όπως το Celecιο με το LloydsApotek.

3.4. Επισημάνσεις - Συμπεράσματα

Η σουηδική οικονομία αναπτύσσεται έντονα λόγω της επέκτασης του εργατικού δυναμικού, της αύξησης των επενδύσεων και μιας πρόσφατης ανάκαμψης της σουηδικής παραγωγικότητας. Ωστόσο ο ΟΟΣΑ, όπως επίσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρούν ότι θα πρέπει να ληφθούν περισσότερα μέτρα για την αντιμετώπιση των κινδύνων στην σουηδική αγορά στέγης που εξακολουθεί να αποτελεί δυνητική πηγή αστάθειας. Η Σουηδία είναι μια ανοικτή και ανταγωνιστική οικονομία, ενώ όσον αφορά στο διμερές εμπόριο Ελλάδας- Σουηδίας είναι διαχρονικά ελλειμματικό για την Ελλάδα.

Σε ότι αφορά τις επενδυτικές ροές, υπάρχει παρουσία σουηδικών εταιρειών στην Ελλάδα, ιδίως στους τομείς μεταφορών και αποθήκευσης, μεταποίησης και μηχανικού εξοπλισμού, υγεία, λιανικό εμπόριο, ενέργεια και περιβάλλον. Περαιτέρω δυνατότητες για συνεργασία φαίνεται να παρουσιάζουν οι τεχνολογίες αιχμής και καινοτομίας, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας start-up και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα τεχνολογίας αιχμής, ενώ η Σουηδία θεωρείται από τις πιο καινοτόμες χώρες στον κόσμο.

Οι τουριστικές αφίξεις από την Σουηδία παρουσιάζουν αύξηση, ενώ μεταξύ των δημοφιλέστερων ελληνικών προορισμών για τους Σουηδούς τουρίστες συγκαταλέγονται, πλην της Αθήνας, η Ρόδος, η Κρήτη, η Σάμος, η Ζάκυνθος και η Κέρκυρα. Παράλληλα με την αύξηση του προερχόμενου από την Σουηδία τουρισμού αυξάνεται και η γνώση των Σουηδών σχετικά με τα ελληνικά προϊόντα. Οι Σουηδοί, έτσι, διαμορφώνουν εικόνα για την ελληνική διατροφή και κουλτούρα και ενδιαφέρονται για την ελληνική ιστορία. Τα ελληνικά τρόφιμα και ποτά έχουν καλή παρουσία και εικόνα στην Σουηδική αγορά, ως μέρος της μεσογειακής διατροφής.

Λόγω της παρουσίας μονοπωλίων και ολιγοπωλίων στην αγορά της Σουηδίας, η πρόσβαση στην αγορά δεν είναι ιδιαίτερα εύκολη και για το λόγο αυτό απαιτούνται συντονισμένες δράσεις προώθησης σε όλα τα επίπεδα, από τις επιχειρήσεις, από τα επιμελητήρια και τις εμπορικές ενώσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Η.1. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ελληνική Πρεσβεία, Τηλ. (+46-8) 545 660 10, www.mfa.gr/stockholm
Γραφείο ΟΕΥ, Τηλ. (+46-8) 545 660 16, commerce.stockholm@mfa.gr
Γραφείο Τύπου, Τηλ. (+46-8) 660 24 80, grpess@comhem.se
Γραφείο ΕΟΤ, Τηλ. (+46-8) 679 65 80

Η.2. ΣΟΥΗΔΙΚΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Swedish Trade Federation, www.svenskhandel.se
Business Sweden, www.business-sweden.se
Confederation of Swedish Enterprise, www.svensktnaringsliv.se
Swedish Association of Agents, www.agenturforetagen.se
National Board of Trade, www.kommers.se

Η.3. ΕΜΠΟΡΙΚΑ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ

Stockholm Chamber of Commerce, www.chamber.se
Chamber of Commerce of Southern Sweden, www.handelskammaren.com
West Sweden Chamber of Commerce, www.handelskammaren.net
Chamber of Commerce of East Sweden, www.east.cci.se

Η.4. ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Central Bank of Sweden, www.riksbank.se
Nordea, www.nordea.se
SEB, www.seb.se
Handelsbanken, www.handelsbanken.se
Swedbank, www.swedbank.se
Swedish Bankers' Association, www.swedishbankers.se

Η.5. ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Stockholm International Fairs, www.stockholmsmassan.se
Swedish Exhibition & Congress Centre, www.svenskamassan.se
Elmia, www.elmia.se

Η.6. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Grand Hotel Stockholm, www.grandhotel.se
Radisson SAS Strand Hotel, www.radissonblu.com
Scandic Continental Hotel Stockholm, www.scandichotels.com
Sheraton Stockholm Hotel, www.sheratonstockholm.com
Hilton Stockholm Slussen Hotel, www.hilton.com

Η.7. ΣΟΥΗΔΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ – ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ

Υπουργείο Οικονομικών Σουηδίας, www.regeringen.se
Swedish Agency for Economic & Regional Growth, www.tillvaxtverket.se
Swedish National Financial Management Authority, www.esv.se
Swedish Financial Supervisory Authority, www.fi.se
Statistics Sweden, www.scb.se
Swedish Agency for Innovation Systems, www.vinnova.se

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Stockholm International Fairs
Mässvägen 1, Älvsjö
S-125 80 Stockholm
E-mail: info@stockholmsmassan.se
Website: www.stockholmsmassan.se

Svenska Mässan - The Swedish Exhibition & Congress Centre
Box 5222, 40224 Gothenburg
E-mail: infomaster@svenskamassan.se
Website: www.svenskamassan.se

Kistamässan
Arne Beurlings Torg 5
Box 1128, 164 22 Kista
E-mail: info@artexis.se
Website: www.kistamassan.se

Elmia AB
Elmiavägen 11
SE-554 54 Jönköping
E-mail: stefan.carlsson@elmia.se
Website: www.elmia.se

Malmömässan
Mässgatan 6
215 32 Malmö
E-mail: info@malmomassan.se
Website: www.malmomassan.se

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ		
	Εφημερίδες	Ιστοσελίδα
1.	Dagens Nyheter, πρωινή	www.dn.se
2.	Aftonbladet, απογευματινή	www.aftonbladet.se
3.	Expressen, απογευματινή	www.expressen.se
4.	Svenska Dagbladet, πρωινή	www.svd.se

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΦΥΛΛΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ		
1.	Dagens Industri, πρωινή οικονομική	www.di.se
2.	Veckans Affärer, ιστοσελίδα οικονομικών ειδήσεων	www.va.se
3.	Affärsvärlden, εβδομαδιαίο οικονομικό περιοδικό	www.affarsvarlden.se
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ FREE PRESS ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ		
	Εφημερίδες	Ιστοσελίδα
1.	Mitt i, 31 τοπικές εκδόσεις	https://mitti.se/
2.	Metro-Στοκχόλμης	www.metro.se/stockholm
3.	Metro- Γκέτεμποργκ	www.metro.se/göteborg
4.	Metro-Μάλμε	www.metro.se/malmo
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ		
1.	Göteborgs-Posten, Γκέτεμποργκ	www.gp.se
2.	Sydsvenskan, πρωινή, Μάλμε	www.sydsvenskan.se
3.	Helsingborgs Dagblad, πρωινή, Helsingborg	www.hd.se

(Πηγή: Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας Στοκχόλμης)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV : ΚΛΑΔΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

APERITIFMAG

(Τρόφιμα και Ποτά)

Email : info@spearproduction.se

Website : <http://www.aperitifmag.se>

Address: Stenslingan 1, 18238 Danderyd

ALLT OM MAT – ALLT OM VIN

(Τρόφιμα και Ποτά)

E-mail: red@aom.bonnier.se

Website: <http://alltommat.se>

<http://alltommat.se/allt-om-vin/>

Address : S- 105 44 Stockholm

Visting adress: Sveavägen 53, Stockholm

BUTIKSTRENDER

(Τρόφιμα και Ποτά)

E-mail: info@butikstrender.se

Website: <http://www.butikstrender.se/>

Address : Ankdammsgatan 35, 14167,

Solna

VÄRLDENS VINER

(Τρόφιμα και Ποτά)

E-mail: info@tastynews.se

Website: <http://varldensviner.se/>

Post Address: Nyvägen 55, 138 34 Älta

Besöksadress:Stora Gungans väg 2

122 62 Enskede

LIVETS GODA

(Gourmet)

E-mail: info@livetsgoda.se

Fax: 08-33 74 11

Adress: Box 4152, 131 04 Nacka

Vikdalsvägen 50, Nacka Strand

HABIT – FASHIONET

(Ενδύματα και μόδα)

E-mail: habitred@mentoronline.se

Website: <http://www.habit.se>

ADDRESS: Tryffelslingan 10

Box 72001,181 72 Lidingö